

Älvsborgarna

Göteborgs garnison

NR 1 • 2022

- **Chefen Göteborgs garnisons lägesbild**
- **Övning Amfibie**

- **Amf 4 Vårbal**
- **Skepplanda hemvärnsmuseum**
- **Porträtt av en Reservofficer**

Garnisionschefens lägesbild

Garnisonschef överste Fredrik Herlitz. Foto: Maria Löfström

Sedan senaste numret av Älvsborgaren har vår säkerhetspolitiska situation förändrats i sin helhet. Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari har ställt hela Europa inför stora prövningar för att inte tala om Ukrainas situation som är ytterst svår.

Sverige har tillsammans med många andra länder skänkt vapen och materiel för att stötta Ukrainas möjlighet att fortsätta att vara en demokratisk nation. Samhällsdebatten går nu varm huruvida vi skall gå med i Nato eller inte. Ett eventuellt NATO-medlemskap tillsammans med Finland är inte längre otroligt och det kommer att påverka oss i förlängningen, men hur, är fortfarande oklart.

Ukraina har överträffat alla förväntningar genom att fördröjt det ryska anfallet och gett Ryssland en blodig läxa. Ukrainas befolkning har tvingats fly och jag kan konstatera att många finns i vårt närområde där svenskar öppnat sina hem för att ta emot människor i nöd. I Ukraina har Försvarsmakten visat upp en imponerande förmåga att med egna och tillförda vapensystem möta det ryska hotet till land, luft och ute till sjöss. De har mobiliserat sitt samhälle och under Volodymyr Zelenskys ledarskap visat prov på hur försvarsviljan är avgörande för att stå emot detta brott mot folkrätten.

I september 2021 skickade Amf 4 en skyttegrupp ur femte amfibiebataljonen för att samöva med ukrainska och brittiska försvarsmakterna, vilket gör att vi känner ett extra band till de tappra ukrainska soldaterna.

På garnisonen följer vi utvecklingen i stort och smått. Vi kan konstatera att det finns mycket att lära av kriget och ur ett totalförsvarsperspektiv ska vi överföra dessa

erfarenheter för att bli ännu bättre på det vi gör tillsammans med alla delar i samhället. Samhället har också visat på en stor försvarsvilja bland alla de som söker sig till Hemvärnet. Det syns tydligt även här i Göteborg på Älfsborgsgruppen som tagit emot ett mycket högt antal sökande. Det är förstås väldigt positivt samtidigt som det ställer höga krav på att vi kan möta detta.

Jag får ofta frågan om vi har genomfört stora förändringar i utbildningen efter kriget. Svaret på den frågan är enkel, det har vi inte behövt göra. Tempot är redan högt och utbildningen är bra och relevant. Vi kommer fortsätta att hålla ett högt tempo för att stärka Försvarsmaktens tillväxt.

Våra värnpliktiga kommer att genomföra sina sista övningar och därmed vara krigsplaceringsbara när de muckar i juni. Redan i juli tar vi in 300 nya värnpliktiga för både Amf 4 och FömedC. Det genomförs också en omfattande rekrytering av officerare och specialistofficerare, vilket innebär att vi inom kort kommer att kunna hälsa nya kollegor välkomna till garnisonen. Vidare kommer våra elever att ta examen från OP och IHOP och som om inte detta vore nog kommer vi anställa ett stort antal av årets värnpliktiga till tjänstgöring som GSS/K.

Med allt detta kan jag konstatera att vi sex månader efter återetableringen levererar på en hög nivå. Det gör vi trots att flera befattningar ännu inte är tillsatta och vi kämpar på liten yta. Däremot går arbetet i rätt riktning, med stadiga steg och mot ett tydligt mål. Det är inte bara ljuset i tunneln vi ser utan även en ljusare vår. Jag hoppas att alla kan ta sig tiden att njuta av den och känna att ni bidrar varje dag till vår frihet.

Bra jobbat, alla i garnisonen!

**ÖVERSTE FREDRIK HERLITZ
GARNISIONSCHEF GÖTEBORGS GARNISON**

ÄLVSBOGARNNA är ett samarbete mellan Göteborgs garnison/Försvarsmakten, Älfsborgsgruppen/ Försvarsmakten (kontaktperson Dan Nilsson, 0709-458956), Kunglig Älvsborgs Regementes Kamratförening (kontaktperson Lars Rehn, 033-41 49 43) och Göteborgs Garnisons kamratförening. Vidare medverkar traditionsföreningarna genom FVMA och Garnisonssällskapet Göteborg. Redaktör är John-Olov Fridh, john-olov.fridh@hotmail.com, Göteborgs Garnison, Box 5155, 426 05, V Frölunda. Ansvarig utgivare är Svante Bergh.

Tidningen Älvsborgarna är politiskt oberoende, och har som syfte att ena och stärka kunskapen och förbandsandan inom Göteborgs garnison, samt i anslutna frivilliga organisationer.

Tidningen ska också öka omgivningens kunskap och förståelse för garnisonen och dess enheter

Den är också ett forum för kamratföreningar med intresse av ett starkt försvar i väster.

Tidningen strävar även efter att belysa viktiga delar inom återuppbyggnaden av ett totalförsvar i balans, och distribueras därför även till beslutsfattare på olika nivåer i västra Sverige.

Ett särtryck kommer att tryckas även av detta nummer. Syftet är att skapa intresse och debatt bland yngre försvarsintresserade personer.

Debattartiklar återger skribenternas åsikter och utgör inte ett ställningstagande från tidningen.

Tidningen har ett samarbete med och stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Layout: Träd Reklam
Tryckt inom EU av Sandstens Tryckeri AB 2022.

Tidningen stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Omslagsbilden: "I rök och damm stod en svensksoldat. Skyddstjänst övade Amf 4 under Övning Amfibie"
Foto: Kim Joelsson, Amf 4

Äldre utgåvor av tidningen är lagrade på gsgbg.se under Media.

Soldatutbildning

Du orkar dubbelt så mycket som du tror och fem gånger så mycket som din mamma tror!

Foto till artikeln: Kim Joelsson/Försvarsmakten

Vi som skriver denna text genomför värnplikt vid Älvsborgs amfibieregemente sedan 23 augusti 2021. De värnpliktiga som ryckte in på regementet förra året är från olika delar av Sverige, vi är olika gamla, av olika kön och påbörjade vår värnplikt med olika inställningar och motivation. Vi är kort och gott ett typexempel på den mångfald av personer som genomför sin militära värnplikt i Försvarsmakten. Utmaningarna att genomföra sin värnplikt inom amfibiekåren är många, särskilt de tre kraven som finns på en amfibiesoldat för att erhålla utbildningstecken Thorleif på höger axel. Utöver snabbmarsch och stridshinderbana är Övning Amfibie ett krav.

Övningen är omgiven av många rykten och myter. Försöker man hitta information om övningen så är den bristfällig, på grund av övningens dignitet och karaktär. Det ger utrymme till ryktesspridning som har präglat de värnpliktiga under en längre period. Hur länge pågår övningen? Kommer vi att få sova något? Får vi någon mat? Hur många mil marscherar vi?

En sak vi visste med säkerhet var att övningen kommer bli tuff och utmanande, vilket man ska förvänta sig när

man genomför sin värnplikt inom amfibiekåren. De flesta som genomförde övningen kände sig nog inte förberedda. "Är det redan dags för Övning Amfibie? Vi har ju bara varit inne i åtta månader".

Övningen startar inte på bästa sätt för plutonerna som var först ut. 07:45 en kall lördagsmorgon ställer vi upp framför chefen för 5. amfibiebataljonen. Plutonerna har redan misslyckats med den första uppgiften genom att komma några minuter för sent till uppställningen och nu hade vi ännu mer att bevisa för överstelöjtnant Holmberg. När övningen startar är det blandade känslor: nervositet, spänning och en fruktan över vad som skall komma och vilka hinder vi ska tackla. Å andra sidan är jag glad över att övningen börjar eftersom jag då kommer närmare att övningen ska vara över. En timme är alltid en timme och för varje timme som går närmar sig slutet.

Det råder en tung men samtidigt förväntansfull stämning bland oss värnpliktiga. På ett sätt kommer det vara skönt att komma i gång. Det kommer vara som att riva av ett plåster som suttit på alldeles för länge, ända sedan inrycket i juli förra året då man

först hörde ryktena om övningen. Nu står jag här sida vid sida med alla mina kamrater. Jag är inte ensam. Min grupp är med och jag vet att vi kommer finnas där för varandra i de tuffaste stunderna precis som under andra provningar vi genomgått tillsammans.

Befälens uppträdande visar verkligen allvaret i det vi nu har framför oss. Visitationen av packningen är minutiös. Inte ens en extra öronpropp får tas med utan måste slängas i den stora, svarta sopsäcken med resten av den otillättna utrustning som slarviga soldater råkat få med sig. Försvarsmakten är experter på att nöta och drilla in olika beteenden. I början ifrågasatte man allt som hade med militären att göra. Varför ska alla ha sitt skåp inrättat på samma sätt? Varför ska mina strumpor vara formade som en glad gubbe? Efter ett tag började man förstå den större bilden och att allting vi gör har ett syfte. Att vi endast får två minuter på oss att rätta in vårt stormkök i korridoren har ett syfte, att få bristfällig information om vad vi ska göra kommande vecka har också det ett syfte. Allting vi har hittills gjort leder

Forts nästa sida

till slut fram till Övning Amfibie, det slutgiltiga provet på soldatens kunskaper och färdigheter.

Under första natten får vi en kort stund att vila. Än så länge har det tuffa inte börjat men nervositeten börjar bli övermäktig. Jag har precis haft ett långt samtal med en kamrat som oroligt ville spekulera kring vad vi har framför oss. Det slutar med att vi försöker lugna varandra så gott det går. Det enda vi vet är att det kommer bli jobbigt. Å andra sidan har vi övat inför detta länge nu.

Sen är det i gång. Efter en kort stunds vila blir vi väckta och får order om att transportera oss till fots. Gruppchefen håller en snabb ordergivning, kartläsaren ställer några korta frågor. Sen börjar gruppens kängtramp och prövningen som befälen säger kommer vara det mest krävande vi någonsin gjort har plötsligt gått av stapeln på riktigt. Mörkret är kompakt. Jag går längst bak och ser knappt kartläsaren tre rader längre fram.

Förflyttningen tar aldrig slut. Vi har marschat genom natten och nu ser jag ljuset återvända. Det gör navigationen lättare. Vi har redan gått fel en gång. Jag är en av dem som just nu är piggast i gruppen och försöker underlätta för de tröttaste genom att ta lite av deras packning. Då kan de vila sig så de kan ta en extra börda när det blir jobbigt för mig. Det är det som är så bra med att jobba i en sammansvetsad grupp: man ställer upp för varandra. Laget före jaget, kanske det viktigaste som Försvarsmakten har lärt mig.

Det börjar bli riktigt varmt och det gäller att förebygga vätskebristen. Jag vet inte hur många liter vatten jag tömt nu. Vi har gått fel igen och den här gången mycket längre, nästan en hel mil. Stämningen i gruppen är ganska dämpad. Befälen ligger på oss hårt eftersom vi ligger långt bakom alla som gick rätt direkt. Ett moment vi genomfört under marschen har gjort min packning genomblöt vilket inte direkt höjer stridsmoralen.

Till slut är marschen över. När nästa moment startar så har övningen pågått ett par dygn och vi har knappt fått sova. Vi får veta att ju tidigare vi blir klara med nuvarande uppgift desto tidigare kommer vi att få påbörja återhämtning. Gruppen sätter i gång direkt. När vi grävt i fem timmar kommer befälen med nya ingångsvärden: samtliga värn skall vara stävärn. Det är första gången jag känner att den psykiska påfrestningen börjar ta på mig. Så fort vi är klara så får vi en ny order om att förbättra, finlipa eller expandera det vi redan gjort. Egentligen är det inte så farligt att få nya styrningar från befälen, det har vi fått under hela vår värnplikt, men kombinationen sömnbrist och hunger bidrar till att psyket tar rejält med stryk.

Innan jag ryckte in fick jag tipset att när det är som jobbigast och jag tycker som mest synd om mig själv så ska jag tänka att det alltid är någon annan som har det mycket värre än mig. Det får jag bevisat när en av mina kompisar vill prata mitt i natten när vi grävt värn i 20 timmar. Han bryter ut i tårar och överväger att avbryta övningen. Jag försöker lyfta fram det positiva och att övningen snart är över. Efter ett kortare samtal är han på banan igen och återgår till grävandet. Mycket är fint med värnplikten, inte minst kamratskapet. Ena stunden är det jag som behöver stöttning av mina kompisar medan det i andra stunden är jag som hjälper dem.

Till och med de simplaste uppgifter blir svåra eftersom psyket inte riktigt hänger med i det som sker. Speciellt i nattens mörker. Ibland är jag så borta att jag har svårigheter att signalera med radion då jag glömmer bort de enkla inlärdas fraserna jag ska säga. Men det är nyttigt att förstå att den bortre gränsen för vad man klarar är mycket längre bort än jag trodde.

Sen blir vi överfallna och blir tvungna att lämna värnen vi arbetat på i ett dygn. När mörkret faller somnar jag gåendes men fortsätter ändå att gå i sömnen. Min kamrat hjälper mig och håller i mig så att jag fortsätter på stigen. Det är samma vän som jag tidigare hjälpte genom att ta lite av hans packning. Nu var det min tur att

behöva hjälp och då finns gubbarna där för en.

Det är så dumt att lyssna på rykten. Trots detta dras jag med i spekulationerna. Ska vi hem om tre timmar eller tre dygn? Några av oss börjar tro att vi snart ska få åka hem. Mer och mer pekar på att det vi gör nu är det sista som händer. Plötsligt är det smärtsamt tydligt att målet inte väntar runt hörnet. Och det gör det avsevärt mycket värre att fortsätta.

Övningens sista moment är långdraget. När vi påbörjar det mår jag som absolut sämst och tänker att nu kan det inte bli så mycket värre. Men det kan det. Hela plutonen gör sitt yttersta. De som inte orkar blir puttade av andra som orkar mer. Flera anhåller om att få ge upp och avsluta övningen, men vi hjälps åt. Vi bär varandras packning. De peppande orden kommer från alla håll runt mig där jag tar mig fram. Efter extremt mycket slit tror vi att det är över. Det är det inte. Vi måste resa oss igen och fortsätta länge, länge.

Efteråt känns övningen som en feberdröm. Perioderna jag var som mest borta mentalt minns jag knappt och när vi pratar om övningen så finns det långa stunder jag inte kommer ihåg alls. Det var verkligen det tuffaste jag gjort. Det vi har gått och väntat på sedan inrycket förra sommaren är äntligen över. Nu när jag hunnit vila upp mig så är det en känsla som dominerar: stolthet. Jag är stolt över mig själv, stolt över min grupp och stolt över hela min pluton som lyckades ta sig genom den tuffaste av prövningar.

CAROLINE ROXENDAL
KAPTEN

UTBILDNINGSBATALJONEN, AMF 4

”Tre måltider från kaos...”

– Västsverige viktigt för landets försörjningsberedskap

Citatet ovan är från ett seminarium som Livsmedelsverket anordnade för någon tid sedan. I ett ordnat fredssamhälle tar vi förstås för givet att vi kan handla mat i våra butiker, äta våra måltider som vi brukar och inte bekymra oss om det finns kaffe, bröd och Gyllenhamars Havregryn för frukosten. Det händer någon gång att butikerna drabbas av IT-störningar men oftast relativt kortvariga och efter något dygn rullar det på som vanligt igen.

Vi tar också för självklart att vi kan tanka vår bil, köpa vad vi behöver i järnaffären, hämta ut paket på utlämningsstället och handla på Finbageriet. Allt det här bygger på att utrikeshandeln fungerar, att de gröna näringarna får sina leveranser med utsäde, konstgödsel och diesel, att flödena till och från grossisterna inte störs, att skolköken får sina leveranser i tid och att förädlingsprocesserna fungerar.

Men kan vi ta detta för givet? Hur robust är vår försörjningsberedskap – egentligen?

Om vi börjar med livsmedelssektorn så har Livsmedelsverket tagit fram aktuella siffror på vår självförsörjningsgrad i några produkter:

Bedömd självförsörjningsgrad i sverige

Spannmål, morötter, socker	ca 100%
Potatis	ca 94%
Gris	ca 80%
Fågel	ca 77%
Nöt	ca 56%
Ägg, mejeriråvaror	Godtagbar nivå

Ett intressant kapitel är produktionen av *dricksvatten* som också är ett livsmedel. Rysslands invasion av Ukraina har ökat risken för störningar i olika leveranskedjor. Kemikalieproduktion är en komplex historia och kriget har försvårat tillgången till vissa så kallade insatsvaror. Kloridbaserade kemikalier används för rening och i Sverige finns det endast ett fåtal leverantörer. Situationen hos dessa leverantörer är ansträngd. Branschorganisationen Svenskt Vatten har därför i vår uppmanat sina medlemmar, tex kommunernas VA-organisationer, att planera och förbereda sig för en eventuell brist.

Foto: Jimmy Croona/Försvarsmakten

Våra nedlagda beredskapslager...

I stort sett har vi inga statliga beredskapslager kvar. Det fanns bakåt i tiden ett stort antal s.k. förrådsbyar och andra objekt för lagring av insatsvaror på ca 200 platser i landet från Skåne till Jokkmokk. Drivmedelslagringen var också omfattande. Den civila s.k. oljelagringen skedde i ett trettiotal stora anläggningar i berggrum.

Dessa avvecklades i början av 2000-talet. Ett känt exempel är oljelagringen i Göteborgs Hamn, förråden i Syrahåla med en lagringskapacitet på ca 2,8 miljoner kubikmeter. I Boråstrakten fanns ett större oljelager med järnvägsanslutning – tidigt tomt och stängt. I en kommun i Sjuhärad fanns en storskalig förrådsby med annex som innehöll en rad olika nyttigheter.

Viss lagring av *läkemedel* fanns under lång tid i Bergslagsområdet avsett för militärt och civilt bruk – nu icke så. Dagens sjukvårdshuvudmän har vissa men begränsade lagervolymer och även här är det just-in-time som gäller. Än så länge.

Och idag ...?

Regeringen har under året tagit en rad initiativ – främst i form av nationella utredningar med påtagligt korta ledtider, som handlar om landets försörjningsberedskap. Det har blivit högaktuellt mot bakgrund av kriget i

Ukraina och de störningar i flöden som redan är kännbara.

I grund och botten berör detta såklart vår utrikeshandel – beroendet av utlandet är stort, känt och sårbart. Ca 30% av Sveriges utrikeshandel är kopplat till hamnar i Göteborg och på västkusten.

Ett axplock av aktuella nationella utredningar kring *livsmedelsberedskapen*:

- Livsmedelsverket har publicerat en folder om matförråd och krismeny för en vecka
- Beredskapshandbok för offentliga måltider
- Statens Lantbruksuniversitet har tagit fram en rapport ”Livsmedelsproduktion ur ett beredskapsperspektiv”
- Jordbruksverket: ”En robust livsmedelsförsörjning vid kriser och höjd beredskap”
- Sista veckan i maj genomför regeringen en presentation om landets livsmedelsberedskap där Jordbruksverkets och Livsmedelsverkets generaldirektörer deltar.

LRF har under våren påtalat den utsatta situation som de gröna näringarna nu står mitt upp i. Livsmedelspriserna har gått upp ordentligt redan och kilopriset på kaffe har på ett år ökat med 30% enligt tillgänglig statistik, andra exempel finnes.

Forts nästa sida

Göteborgs hamn. Foto: Maria Löfström/Försvarsmakten

Störda förhållanden: när el och IT bara försvinner

Om vi utsätts för kontinuerligt störda förhållanden får det snabbt konsekvenser för folkförsörjningen. Hanteringen i hamnar etc. är i hög grad digitaliserat liksom den infrastruktur som behövs för vidaretransporter: järnvägsledning, styrning av landvägstransporter, digital lagerhantering och mycket annat. Vid en konflikt kan störningar få långgående och djupgående konsekvenser för försörjningen – och till slut påverkar det just våra dagliga möjligheter att handla det vi behöver.

Tillgången till el är en självklar förutsättning för vårt vardagsliv. Styrningen av de stora kraftverken är digitaliserad och sker på mycket långa avstånd och utsätts vi för långvariga elavbrott hjälper det inte med konceptet ”Styrel” – som ju primärt är avsett för effektbrist och inte totalmörker. Falleren faller också grunden för mycket annat i vårt samhälle.

Störda förhållanden griper in i nästan alla samhällssektorer. FOI har i en scenariobeskrivning (s.k. typfall 5, finns på FOI hemsida www.foi.se) angett att vi vid en säkerhetspolitisk konflikt som berör Sverige kan utgå från att störningar skapas från främmande makt eller ombud för sådan makt under 8–9 månader. Om det dessutom sker vintertid får vi det ytterligare konsekvenser.

Hur kan vi öka vår uthållighet?

Ökad självförsörjning och lagring är ett ganska rimligt svar. Det kan ta tid att bygga upp men är icke desto mindre inte bara önskvärt utan också nödvändigt. Det kan rent praktiskt vara nöd-

vändigt i tex kommunernas och regionens planering för måltider liksom för sjukvårdens uthållighet.

I den nationella debatten har också kommit upp att just-in-time måste nyanseras och ersättas med det som kallas just-in-case. Transportsektorns resiliens och förmåga att parera störningar i drivmedelsförsörjningen är här grundläggande viktigt. Branschorganisationen Sveriges Åkeriföretag har tagit fram en intressant studie som illustrerar konsekvenserna av störningar i lastbilstrafiken: ”En vecka utan lastbil”. Intresseväckande beskrivningar.

Näringslivet

Det finns på nationell nivå en större pågående utredning om försörjning och näringslivets roll. En faktor är att vi idag har ett ökat utlandsägt näringsliv men experter menar att det inte är några avgörande hinder för inkludering.

Totalförsvarsviktiga företag med avtal och rutiner för säkra leveranser är själva förutsättningen för försörjningsförmågan. Ett första steg har tagits i år genom att regeringen inrättar ett näringspolitiskt beredskapsråd med företag, branschorganisationer och vissa myndigheter. En nyckelfråga framåt i detta är företagens förmåga till omställning av produktion inför höjd beredskap liksom krigsplacering av personal. Ingen pusselbit är oviktig.

Säkra sjölinjer och skydd av hamnarna på västkusten

Västkusten och hamnarna är som någon fyndigt uttryckte det ett stort och viktigt varuintag för Sverige men också för Finland och viss mån Norge.

Ett exempel: raffinaderiet i Lysekilsområdet är Nordens största raffinaderi. Inleverans av råolja sker genom fartyg men vi kan notera att utleveranser av färdiga produkter från Preemraff, också helt och hållet sker genom produkttankers med destinationer som Göteborg, Helsingborg, Karlshamn, Stockholm, Gävle och finska och norska destinationer.

I en skärpt säkerhetspolitisk konfliktnivå i vårt närområde är sjöfarten och dessa försörjningslinjer en känslig sektor. I grunden är det rederierna själva som avgör vilka anlöp de kan och vågar göra. Om hanteringen i hamnarna kan fortsätta är kanske i några scenarios en svårbedömd fråga. Utöver Göteborgs hamnar behöver vi skydda ett antal andra hamnar, vägar och järnvägsanslutningar i Västsverige.

Hur det ska ske frågar någon då. Ja, vi har ju nu en utmärkt återetablering av Amf 4 som är en kvalificerad och nödvändig resurs. Men sjöstridskrafter för sjöfartsskydd liksom modernt luftvärn behövs också i volymer på kusten. Hemvärnsförband och kommande lokalförsvarförband är nyckelresurser för skydd av just transportinfrastrukturen i hela länet. System behöver hänga ihop.

Avslutningsvis. Hur vi samordnat planerar och framför allt leder skyddet och tillgängligheten i Göteborgsområdet och i Västsverige är av påtaglig nationell betydelse. Detta blir inte mindre vid en anslutning till NATO.

LEIF ISBERG
ÖVLT (RO)

FÖRSVARSMAKTENS HÖGKVARTER

Hybridkrigföring

Sverige och Finland har nyligen sökt medlemskap i NATO. Samtidigt pågår krigshandlingar i Ukraina, och Putin är upptagen med ett flertal verksamheter. Han kommer inte att uppnå sina mål i Ukraina.

Men, han kan heller inte erkänna sig besegrad. Tyvärr finns det därför anledning att tro att kriget kan pågå länge.

Dessutom har Putin annonserat att han avser vidta militärtekniska åtgärder för att Sverige och Finland ska sina förstå sina felsteg.

Sverige kommer därför sannolikt under överskådlig tid att utsättas för olika former hybridkrigföring.

Från ryskt perspektiv pågår redan ett krig mellan väst och Ryssland sedan flera år. Vi får troligen därför uppleva mer av det vi redan drabbats av.

Militära maktmedel har ännu inte utnyttjats utom mot Ukraina.

De åtgärder vi kommer – eller kan komma – att drabbas av är följande i en stegrad konfliktfölgd:

- Nu och inför valet kommer vi att drabbas av påverkansoperationer, där media och politiska partier utnyttjas för att skapa split och minskad tilltro till politiker. Man kommer att underblåsa meningsskiljaktigheter och lägga orden i munnen på ”nyttiga idioter”. Dessa förstår ofta inte att de löper Putins ärenden. Ofta nyttjas så kallade ”trollfabriker! för detta ändamål
- Press och partier kan få information om att en allvarlig konflikt är under uppsegling. (Notera tex att ryska flygplan som kan bära kärnvapen flugit över området där flyktingar söker ta sig till Polen.) Sådana rapporter och kränkningar kommer självklart att ske, och det är viktigt att alla är observanta och kritiska. Demonstrationer kommer att understödjas.
- Framflyttning av förband kommer att genomföras, och fler kärnvapen kommer troligen att grupperas i Kaliningrad. Antalet kränkningar främst i luften och på havet kommer att ske i ökad utsträckning. Ibland kommer det vara kärnvapenbärande plattformar som uppträder.
- Vi kommer att utsättas för cyberattacker i syfte att släcka ner eller överbelasta verksamheter (tusentals sådana genomförs redan i dag och

Foto: Jimmy Croona/Försvarsmakten

mörkertalet är stort).VI kan utsättas för attacker mot banker, men även el, tele och IT-system. Vattenförsörjningen är också känslig.

Försök att påverka civila och militära ledningsplatser kommer att ske.

- Försök till ekonomiska sanktioner (Lägg märke till hoten om stängda gasleveranser och priset på olja)
- Diplomatiske relationer kommer att missbrukas. (Svensk ambassadpersonal hotas med, eller så genomförs utvisning)
- Sabotage mot infrastruktur förbereds. (Ca 30 % av all diplomatisk rysk personal är i själva verket underrättelsepersonal – läs spioner) Putin verkade själv som sådan i många år i f.d. Östtyskland.) Man söker värva svenska eller invandrade medlöpare och sabotörer. Man gör listor över personer som man avser likvidera om en konflikt närmar sig.
- Planerade sabotage genomförs och mord utförs på nyckelpersonal.
- Minor fälls i farleder från ryska fartyg. Ballistisk robot utan kärnvapen sätts in i en farled utanför Göteborg för att förhindra sjöfart. Samtidigt varnar man Sverige för att ta hjälp utifrån.
- Specialförband uppträder under falskt flagg. (Jfr de gröna gubbarna i östra Ukraina tidigt i konflikten.) De kan föras in på utländska fartyg.
- Hot om militära insatser – även med kärnvapen

- Begränsade militära insatser kan nyttjas när lägligt tillfälle uppstår (Jfr ingripande Georgien i konflikten om Ossetien) Det kan vara gröna gubbar som plötsligt sätts iland i Göteborg från ett ryskt lastfartyg. Man kan också eftersträva att få till en gränskonflikt, då detta kan fördröja processen runt NATO medlemskap.
- Putin kan också söka ta Gotland i en blixainsats och lova att endast behålla kontroll under kortare tid för att hålla borta NATO flyg från Baltikum.
- Enstaka taktisk kärnladdning sätts in mot öde ö i Östersjön samtidigt som vi avkrävs eftergifter.

Observera att detta är att se som en rysk verkstadslåda. Verktøygen kommer att nyttjas i hög eller liten grad beroende på omständigheterna. Som ni ser används ett flertal av verktøygen redan i dag.

Fler kommer att nyttjas om effekten tros överväga kostnaden.

Angrepp i större skala är inte att ses som del av denna låda. Risken bedöms dessutom minska redan efter vår ansökan till NATO då vi fått garantier från viktiga NATO länder.

SVANTE BERGH
FD GENERALMAJOR

Remot Piloted Aircraft Systems "RPAS" i Försvarsmakten

I skrivande stund har Rysslands invasion och krig i Ukraina rasat i två månader. De som har följt kriget i nyhetssändningar och sociala medier har kunnat se att vissa enheter och viss materiel har haft stor betydelse och fått mycket uppmärksamhet.

Vår robot 57 (NLAW), utvecklad av SAAB och Bofors är ett sådant exempel. Ett annat exempel är de drönare, både större militära, men även mindre civila som använts med stor framgång. Detta har kastat nytt ljus på förmågan och många undrar säkert hur verksamheten med obemannade farkoster ser ut i Sverige. Jag tänkte i denna artikel ge lite fakta om Försvarsmaktens system, lite data/prestanda, hur verksamheten leds och reda ut förkortningar.

Beteckningar och akronymer

Kårt barn har många namn. Förmågan har benämnts med olika namn men allt eftersom systemen och regelverken utvecklas uppstår nya begrepp. Obemannade farkoster är kanske mest känt som drönare i dagligt tal. Europeiska och amerikanska luftfartsmyndigheten använder UAS (Unmanned Aircraft System) och UAV (Unmanned Aircraft Vehicle), där det förstnämnda innefattar hela systemet med markstationen varifrån man kontrollerar farkosten. Det andra är en benämning på enbart själva farkosten.

Dessa begrepp användes ursprungligen av Försvarsmakten men är ersatt av internationella civila luftfartsorganisationens (ICAO) standard, RPAS (Remote Piloted Aircraft System) och RPA (Remote Piloted Aircraft). UAS/ UAV är inarbetade begrepp i Försvarsmakten och används fortfarande även om RPAS/RPA är de officiellt vedertagna. Utöver dessa begrepp finns det givetvis ett antal underkategorier där man sorterar in systemen efter storlek och användningsområde. Försvarsmakten har två divisioner, TRPAS och SRPAS.

TRPAS

TRPAS (Tactical Remote Piloted Aircraft System) innefattar de större systemen som används på taktisk nivå. Den första farkosten var UAV01 Uggulan som användes mellan 2000 och

I förgrunden UAV05B och den mindre UAV05A. Bakom dem UAV03, Camp Nobel Mali.

2010. Denna tillverkades av Sagem i Frankrike och väger 330kg. Den hade en räckvidd på ca 75km, flygtid på 2,5h och en max flyghöjd på 3000m.

Efterföljaren UAV03 Örnen (Shadow 200) togs i bruk 2011 och används fortfarande. Den har använts flitigt och stöttat förbanden med spaning- och underrättelseverksamhet såväl i Sverige som i insatserna i Afghanistan och Mali. Med en vikt på 170kg är den lättare och mindre än sin föregångare men har i gengäld längre räckvidd och uthållighet. Den har en räckvidd på ca 125km, flygtid på 6h och max flyghöjd på 5000m.

Tekniker genomför åtgärder efter flygning på UAV03, Camp Nobel Mali

SRPAS

SRPAS (Small Remote Piloted Aircraft System) innefattar de mindre systemen som används på stridsteknisk nivå. Den första var UAV02 Falken (Skylark) som tillverkades av israeliska Elbit och började användas av Försvarsmakten 2007. Systemet var en värdefull resurs i insatsen i Afghanistan som snabbt kunde leverera en överblick över den ofta kraftigt kanaliserande och svårtillgängliga terrängen. Systemet hade en räckvidd på ca 10km och en flygtid på 60 min.

UAV02, ovanpå motorhuven på en TLC i Afghanistan.

2013 fasades systemet ut för att ersättas av UAV05. Inledningsvis bestod systemet av två olika farkoster UAV05A Svalan (WASP) och UAV05B Korpen (PUMA AE) som kunde styras från samma markstation. UAV05A var en mindre farkost som kunde förpackas med markstation i en ryggsäckslösning.

Det smidiga formatet till trots så fick det ofta stå tillbaka för den större farkosten på grund av begränsningar i bl.a. sensor och uthållighet. 2015 utbildades den sista gruppen på UAV05A och den har sedan dess slutförbrukats. Tillverkaren Aero Enviroments betäckning på UAV05B är Puma AE där AE står för All Environment. Systemet är byggt för att kunna verka i alla typer av klimat. Det är vattentätt och medger landning i vatten för de förband som verkar i maritim miljö. Systemet har använts i Mail och är i Sverige utspritt på förband från I19 i norr till P7 i söder. En stor fördel med systemet är att det är modulärt och samma markstation kan användas till Aero Enviroments hela familj av farkoster. Markstationen kan även användas som buret alternativ eller monteras enkelt i fordon, som t.ex. bandvagn, personbil eller stridsbåt.

UAV01 Ugglan inför start under övning i Vidsele.

2019 skedde en uppgradering av systemet, bl.a. bytte man från analog till digital länk. Systemet fick även kraftfullare batterier och en bättre sensor. Systemet har med en standard antennkonfiguration räckvidd på 20km och en uthållighet på 3h. Den uppgraderade versionen har beteckning UAV05C.

Organisation

RPAS faller in under samma regelverk och struktur som all militär luftfart. Flygverksamheten leds från RPAS-av-

Mobil start med UAV05C från G-båt.

delningen på Flygheten i Karlsborg. På avdelningen finns SRPAS- och TRPAS-divisionen samt flygunderhåll. Divisionschefen för respektive division fattar beslut om vilka förutsättningar som gäller för varje flygpass som genomförs, oavsett vart i världen systemen flyger. På divisionerna finns utöver divisionschef även Flygsäkerhetsofficer och ett antal flyglärare. Flygheten har funktionsansvar för RPAS i Försvarmakten och driver utveckling av materiel samt utbildning och uppföljning av personal och operatörer. Personalen som bemannar systemen tillhör dock inte UAV-avdelningen. Personal i TRPAS organiseras i en pluton under 32.a Underrättelsebataljon. Där ingår bl.a. Pilot, Sensoroperatör, Flygmekaniker, Bildtolk och Underrättelseassistent.

SRPAS personal består i regel av en grupp av fyra operatörer. De tillhör i sin tur de förband som tilldelas system. Vid flygning krävs två operatörer och samtliga i gruppen är utbildade på att kunna flyga och underhålla systemet. Batterierna till farkosten laddas snabbare än de förbrukas, så under rätt förutsättningar kan farkosten hållas i luften över tiden med endast korta avbrott för batteribyte.

Framtid

Att kunna ge markförbanden en aktuell lägesbild och vid hastigt uppkomna behov inhämta mot områden utan att

riskera egen personal gör RPAS mycket eftertraktad. Både de tyngre och lätta systemen har god förmåga att snabbt kunna genomföra precisa måluttag för bekämpning av indirekt eld. Detta gör RPAS till en självklar del i våra stridande förband.

Utvecklingen inom området har gått fort framåt. Inte minst den senaste tiden med kriget i Ukraina i åtanke. Systemen får bättre prestanda och det sker en nivåförskjutning där de nya lättare farkosterna kan lösa uppgifter på taktisk nivå och de tyngre på operativ nivå.

Det pågår ett arbete med nya system i Försvarmakten. Arbetet med UAV06 har kommit längst Det ingår i SRPAS och är ett mindre och enklare system tänkt att spridas på bred front inom Försvarmakten. Modellen man genomför prov och försök med är en s.k. Quadcopter. För att detta skall kunna användas effektivt krävs dock ett omfattande arbete med regelverk, utbildning och materielförsök.

För att kunna flyga med en obemannad farkost i Försvarmakten krävs idag att man avlyser ett definierat lufttrum s.k. restriktionsområde. I detta lufttrum får ingen annan flygverksamhet förekomma samtidigt.

TRPAS har som ett av de första länderna i Europa fått möjlighet att flyga i av Luftfartsverket kontrollerad luft, d.v.s. på samma premisser som övrig civil luftfart, utan ett restriktionsområde. Detta har varit ett långt arbete mellan Flygheten och Luftfartsverket som startade redan med UAV01. Detta ger möjlighet att kunna använda systemet utan att begränsa övrig luftfart och lösa uppgifter på länge avstånd samt att man nu har skapat goda förutsättningar för större och mer avancerade system i framtiden.

JOHAN WERNER
FANJUNKARE
43 HEMVÄRNSBATALJON

Krigets lagar gäller – även i Ukraina!

Riksgränsen ligger 19 timmar bort från Göteborg, och där exploderar nu naturen av färger, lukter och vackra naturupplevelser. Ungefär lika långt bort ligger Ukraina, där explosionerna istället är kinetiska och där upplevelserna ibland är ofattbart skräckinjagande för stora delar av befolkningen.

Krig får inte föras hur som helst. Som grund för Krigets Lagar finns ett antal grundläggande humanistiska principer inom områden som proportionalitet, distinktion, likabehandling och försiktighet. Syftet är att skydda krigets offer – både sårade soldater, civilbefolkningen och den civila infrastrukturen. Principerna har sedan omsatts till bland annat de fyra Genèvekonventionerna, som i huvudsak hanterar hur krigets offer skall skyddas, och till Haagkonventionerna som är inriktade på hur krigföring får genomföras ("slagfälsregler"). Till detta kommer ett antal specialkonventioner, som till exempel förbudet mot icke kontrollerbara personminor, och sedvanerättsliga regler som exempelvis kan hantera tolkningen av om kärnvapenanvändning är förenligt med de folkrättsliga reglerna.

Dessa regelverk syftar sammantaget till att skapa en regelmässig avvägning mellan de humanitära grundprinciperna och staters ibland legitima krav på våldsutövning. I Sverige har regelverket kring krigföring omsatts till såväl svensk lag som till förordningar och till de specifika Soldatreglerna som mycket kortfattat sammanfattar Krigets Lagar.

Båda parterna i konflikten i Ukraina har undertecknat och ratificerat Genèvekonventionerna. Trots det uppvisar detta "YouTube-krig", som väldigt många nästan kunnat följa i realtid, en brutalitet som fått många att inse hur fruktansvärt krig inte bara kan vara utan faktiskt är. Bostadsområden har utsatts för systematiska attacker, sjukhus och andra sjukvårdsinrättningar har bombats och civila har utan synbara skäl mördats samtidigt som Ryssland hävdar att enbart militära mål angripits. Även Ukraina har genom att visa upp krigsfångar på olika sätt inför media utan

att tillvarata deras legitima rättigheter också begått konventionsbrott.

De grava brott mot krigets lagar, som verkar ha skett inom en mängd områden i Ukraina, har inte gått obemärkta förbi. Den Internationella Brottmålsdomstolen i Haag (ICC) har genom sin chefsåklagare Karim Khan redan den 2 mars påbörjat en av sina mest omfattande undersökningar någonsin. Flera länder, inklusive Sverige, har också inlett förundersökningar om misstänkta krigsbrott i Ukraina för att i framtiden kunna väcka åtal.

De som redan nu och i framtiden kommer att åtalas för olika former av krigsbrott i Ukraina har själva ett långtgående ansvar att inte bryta mot krigets lagar oavsett var i befälskedjan de befinner sig. Samtidigt har deras chefer ett dubbelt ansvar. De skall för det första se till så att soldaterna får utbildning om krigets lagar, något som är inskrivet i Artikel 47 i den första Genèvekonventionen. De ansvarar också för att inte utfärda order som innebär att man bryter mot det folkrättsliga krigsbrottsliga regelverket.

Av det som nu händer i Ukraina kan man dra lärdomar inom en mängd områden. Mycket talar för att den ryska krigföringen medvetet eller omedvetet inneburit ett mycket stort antal brott mot krigets lagar. Somliga anser därför att de folkrättsliga reglerna kring krigföring har spelat ut sin roll eftersom krigets offer inte längre skyddas.

Andra pekar på att teknikutvecklingen med smartphones, drönare, internetbaserade medieplattformar och

Det Röda Korset skall skydda den som bär det!

annat medverkar till att de möjliga brott som skett kan dokumenteras på ett sätt och i en omfattning som aldrig tidigare varit möjlig. Detta kan sammantaget leda till att betydligt flera brott än vid någon tidigare större konflikt kan styrkas och leda till fällande domar. Förhoppningsvis kan detta leda till färre krigsbrott i framtiden och ett ökat skydd för krigets offer. Det kanske inte direkt påverkar stridigheterna i Ukraina, men sannolikt kan det spela en betydande roll i framtida större konflikter – vem vill bli porträtterad som krigsförbrytare på YouTube?

Det har kanske aldrig varit mer viktigt än nu att se till så att alla i Försvarsmakten – i hela befälskedjan – är både utbildade men också väl övade i hur de skall hantera och ta stöd av Krigets lagar. De grundläggande humanitära principerna gäller fortfarande. Det gäller även de mer eller mindre detaljerade följeregler som återfinns i allt från traktater och sedvanerätt till Rules of Engagement och Soldatregler. Krigets lagar gäller!

**LENNART HAMMARSTRAND, MAJOR
FOLKRÄTTSFÖRETRÄDARE
GÖTEBORGS GARNISON**

KAN DU SOLDATREGLERNA?

1. Bekämpa endast fiendens kombattanter och mål av militär betydelse!
2. Vålla inte onödigt lidande eller större skada än som fordras för att lösa Din uppgift!
3. Bekämpa inte en fiende som gett upp motståndet eller som försatts ur stridbart skick!
4. Ävväpna fångar och överlämna dem till Din chef!
5. Behandla sårade, sjuka och skeppsbrutna lika, oberoende av om de tillhör våra styrkor, fienden eller civilbefolkningen
6. Respektera och skydda civilbefolkningen! Undvik om möjligt att skada civil egendom! Plundring är förbjuden!
7. Respektera personal och föremål som har särskilda folkrättsligakännetecken, t ex Röda Korset!
8. Ingrip för att förebygga brott mot dessa regler! Rapportera varje överträdelse till Din chef!

Kurs, utbildning och övning

Utbildnings- och övningsverksamheten vid FömedC pågår för fullt. Här visar vi några av dem.

Slutträning för värnpliktiga

I Sjukhusbataljonen ingår två Sjukhuskompanier och ett Traumakompani. Kompanierna är en nationell resurs och kan upprättas på platser där behovet finns. Ett sjukhuskompani består av tre grundläggande funktioner; sjukvård, samband/ledning och logistik. Förmågan hos ett sjukhuskompani motsvarar den initiala traumavården som finns i den civila sjukvården.

Kompaniet har utbildat 38 värnpliktiga till befattningar inom logistik som tex sjukvårdare, kock, mekaniker och samband. I slutträning i förbandsskede upprättade de ett fältsjukhus och samövade vissa moment med Amf1 och Amf4.

Äntligen 48H

Efter två och ett halvt års väntan kunde pröva-på-kursen 48H genomföras under en helg i maj. 48H vänder sig till legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som är intresserad av att ta reda på hur man kan arbeta inom sin profession i Försvarsmakten.

Kursen genomfördes på Käsö med 23 elever, specialistsjuksköterskor och specialistläkare, och föreläsningar varvades med praktisk moment.

Sjukhusbataljonen höjde förmågan att verka i arktisk miljö

Transport och flytt är ett av de mest kritiska momenten då den skadade lätt drabbas av nedkylning.

Sjukhusbataljonen skall kunna verka i olika miljöer och på olika platser. Under en vecka har bataljonen i samverkan med armén utbildats och övats i sin förmåga att uppträda och verka i vintermiljö på K4, Norrlands dragonregemente.

Utbildningen och övningen syftar till att öva försvarsmedicin och fordons-tjänst i vinterklimat. Detta innefattar såväl ledning, logistik och sjukvård. Det är också ett led i förberedelserna inför medverkan i Cold Response.

Övning i överlevnad efter nödländning i oändlig terräng

Under tre veckors basering i Hemavan har Utbildningssektionen vid Flygmedicin i Linköping utbildat flygbesättningar från Flygvapnet i att överleva med nödutröstning under vinterförhållanden.

Skadad soldat från Amf1 tas om hand av sjukvårdarna under slutträningen.

Gemensam fältsjukvård i Nordnorge

Det är inte bara svenska armé- och flygförband som övades under Cold Response 2022, utan även flera stödjande enheter. Försvarsmedicincentrum, FömedC, bemannade och materielsatte delar av ett norskt fältsjukhus i övningen.

– Det är övertygande att se vilken förbandsanda som råder vid enheten. Med enkelhet kan vi dela personal som integrerat arbetar tillsammans, interoperabilitet. Vi delar värderingar och arbetsmetodik. Många nya fina person-

kontakter knyts vid en sådan här övning. Det kommer att leda till ett ökat samarbete kring utbildningar, övningar och materielanskaffning, säger överstelöjtnant Andreas Norderberg, bataljonschef vid FömedC.

23 elever under kursen 48H.

Foto: Maria Löfström/Försvarsmakten

Sjukhusbataljonen i arktisk miljö.

Foto: Ida Folkesson/Försvarsmakten.

Stridsflygelever efter nödutsprång i fallskärm.

Foto: Jan Stenström/Försvarsmakten

En norsk och en svensk sjukvårdssoldat för in en "skadad" till det multinationella fältsjukhuset under övningen Cold Response 2022. Foto: David Kristiansen/Försvarsmakten

Elfsborgsgruppens väktare i västerled

När vi nu ser sommaren 2022 an, så har vi genomfört ett av de mest intensiva utbildningsåren som vi kan överblicka. Tempot har varit intensivt, belastande, utmanande, stimulerande, engagerande, omvälvande och roligt på samma gång. Världen ser annorlunda ut och Försvarmakten samt Hemvärnet får ökade ansvar, resurser och inte minst ny hemvärnspersonal. Det är en samlad utmaning som Hemvärnet antagligen inte upplevt sedan sitt grundande 1940. Vi lever i en orolig tid, där vi fyller en vital roll i samhället.

Överstelöjnant Peter Forsberg, chef Elfsborgsgruppen.

Året kan sammanfattas med att vi fullföljt vårt uppdrag att utbilda, utveckla och vidmakthålla Hemvärnsförbanden som vi ansvarar för vid Elfsborgsgruppen. Jag vill understryka att uppdraget fyllts med råge, då tillflödet till våra förband varit omfattande. Allt arbete har genomförts med inramning av den allvarliga situationen som utvecklades tydligare under hösten 2021, med den

ryska kraftsamlingen i gränsområdena till Ukraina.

När vi genomförde upptakten inför 2022 vid Befälssamlingen (B0), i början av december, med drygt 200 hemvärnsbefäl och chefer vid våra förband, underströk jag bakgrunden, och den förväntade utkomsten av den ryska uppladdningen. Det är fruktansvärt tråkigt att se att de värsta farhågorna

besannades. Övergreppet mot Ukraina, ett land i vår närhet är totalt och fruktansvärt. Det understryker betydelsen av det våra förband ansvarar för, att skydda hembygden mot det som hotar vår samhällsordning och nationella självständighet.

Lyckligtvis har inte pandemin kommit tillbaka på ett sätt som har påverkat vår verksamhet, vi har kunnat ”köra på för fullt”. Vi har lärt oss mycket av de två åren med hantering av pandemins utmaningar. Nya utmaningar har trätt in i stället, med omstörtad världsordning, och ett påverkat omvärldsläge vilket blivit tydligt i norra Europa. Det påverkar i sin tur verksamheten med en allvarligare bakgrund.

Alla planerade övningar med våra ca 2500 hemvärnssoldater har kunnat genomföras. Våra förband har utöver att öva i hembygden på land och till sjöss deltagit i övningsverksamhet i Halland, Blekinge, Småland, Skåne, Östergötland, Bohuslän samt i Stockholmsområdet.

Tillflödet

Vi har välutbildade, väl uppfyllda förband med engagerade chefer och personal. Vår enskilt största utmaning är att

SÖF med 44. bat v 216. Foto: Cart Ralph.

SÖF med 44. bat v 216. Foto: Cart Ralph.

hantera det ökade tillflödet. Vid årsskiftet 2021–22 hade vi cirka 400 personer med nya ansökningar att hantera. Även vid årsskiftet noterades en ökning som var påverkad av omvärldsläget anspänning. Ansökningarna ökade under februari och gick spikrakt upp efter krigsstarten den 24 februari med det ryska angreppet. Vissa dagar hade vi över 200 ansökningar varje dag. Totalt har vi nu över 3000 människor som anmält sig till att vara en del av Hemvärnets bidrag till Försvarsmakten. Det är en mycket stor och utmanande uppgift.

För att komma framåt, och ta sig an

uppgiften, med effekt för förbanden i sikte, har vi valt att hantera de sökande med genomförd värnplikt först. De med genomförd värnplikt eller tidigare militär anställning utgör en dryg tredjedel. Parallellt hanterar vi den personal som har uttryckt ett tydligt intresse för en avtalskrivande frivillig försvarsorganisation (FFO). För en del sökande blir det väntetid i hanteringen.

För att hantera det tidsomfattande arbetet med säkerhetsprövningsintervjuer har vi kompletterings utbildat, och nyutbildat mycket ny personal vid förbanden som har behörighet för inter-

vjuerna. Hundratals intervjuer har genomförts och nu ser vi att personalen börjat gå igenom systemet och tillförs till förbanden.

Inledningsvis kallade det stora tillflödet av personal Berget men det har efter hand döpts om till det mer smakfulla namnet Guldgruvan. Förut klättrade vi uppför Berget, nu gräver vi i Guldgruvan!

Utöver de stora ansträngningar EBG personal och hemvärnspersonalen fortfarande gör, så har vi lagt in en extra växel att hantera de nya soldaterna. Det innefattar;

- Nya säkerhetsprövningsintervjuutbildningar.
- Utökade INTRO-utbildningar, dubbelt så stora kurser resten av 2022.
- Extra INTRO-utbildningar under sommaren.

Sammantaget står vi fortfarande inför en utmaning att hantera Guldgruvan. Uthålligheten hos såväl de sökande, samt framför allt hos hemvärnspersonalen är det mest betydelsefulla i detta sammanhang. Att förbanden kan ta emot, hantera, placera och bemöta all vår nya personal. Den nya personalen kan vara framtida långvariga soldater och chefer i vår växande organisation.

Skyddsvaktskrav

Under våren har Hemvärnet också fått tydliga styrningar att utöka antalet skyddsvakter inom förbanden. Riks-

Forts nästa sida

SÖF med 44. bat v 216. Foto: Cart Ralph.

Ordergivning, gruppchefs kurs 1 v 213-214. Foto: Cart Ralph.

hemvärnschefen har kraven på uppfyllnad till minst 80% före halvårsskiftet 2022. Vi efterlever det mycket på grund av att vi genomförde en kraftsamling på skyddsvaktsutbildningar här om året. För att säkerställa efterlevnad hos alla förband har vi även här fått "lägga in en extra växel". Våra åtgärder är och har varit;

- Extra skyddsvaktsinstruktörsutbildningar
- Extra skyddsvaktsutbildningskurser.
- Skyddsvaktsutbildningar under alla avtalsövningar.
- Extra skyddsvaktsutbildningar under sommaren.

Materieltillförsel

Vi ser ett ökat tillflöde även av materiel till förbanden, det har hittills visat sig genom tillförsel av nytillverkade lastbilar, och andra fordon som saknats vid förbanden. Mer fordon är att vänta. Därtill har ett flertal materielslag och tekniska system anmälts att de ska komma under 2022–23. Vi har sett dem förevisade, och vet att en del saker är upphandlade, och levererade till Sverige. Samtidigt ser vi fortsatt utmaningar med fördelningen av andra materielslag.

Nya hemvärnshus

Vårt sedan 2011 väl fungerande Älvsborgshus i Borås har fått tillökning i form av ytterligare ett stort förråd i omedelbar närhet. Det innebär att ett förbättrat materiel- och vårdsystem har börjat etableras, och det förenklar förbandets tillgänglighet på sin materiel.

Sommaren 2022 invigs ett nytt hemvärnshus väster om Göteborg för ytter-

ligare hemvärnsförband som får väldigt ändamålsenliga lokaler. Vi ser fram mot det. Arbetsåtgärder har under året genomförts för god förrådsställning och hög säkerhet. När detta nummer ges ut är flytten genomförd till allas glädje.

Hösten 2022 invigs ett tredje hemvärnshus för EBG förband norr om Göteborg. Det är ett stort förråd som kommer delas med andra förband från Göteborgs garnison. Det kommer ge mycket goda förutsättningar att genomföra utbildningar, övningar och att snabbt kunna lösa uppgifter om läget skulle bli allvarligt.

Alla de nya förråden kommer ge möjligheter till större självständighet och ökad insatsberedskap hos förbanden. Att varje hemvärnsförband har egna instruktörer och egen mobiliseringspersonal kommer ytterligare förbättra

beredskapen att leva upp till Hemvärnets krav på insatsberedskap.

Samtidigt har vi förband kvar inne på garnisonen som kommer få delvis nya lokaler och förrådsförutsättningar. Garnisonens tillväxt är också mycket rörlig och påverkar hemvärnets verksamhet. Vi möjliggör garnisonens tillväxt och Amfibieregementets utveckling genom delaktighet med all vår verksamhet.

Hemvärnets nya tjänstgöringsavtal

Med motivering i det anspända säkerhetsläget, och i syfte att öka tillgänglighet på Hemvärnsförbanden, i alla konfliktnivåer, har Rikshemvärnschefen fattat beslut om att införa ett nytt tjänstgöringsavtal. Det nya avtalet hade målsättning att vara infört

Strid, gruppchefs kurs 1 v 213-214. Foto: Cart Ralph.

2022-12-31, med tidigarelades till 2022-04-30. Avtalet ger samma förutsättningar till all personal inom hemvärnsförbanden att inkallas vid olika beredskapsalternativ. För all personal från avtalsorganisationerna (FFO) ger avtalet samma skyldigheter och rättigheter att tjänstgöra vid hemvärnsberedskap. Avtalets samlade innebörd är att det utökar hemvärnets förmåga att hantera den så kallade Gråzonsutmaningen som vi och hela samhället står inför. För närvarande så har mellan 70–80% av vår personal skrivit under avtalet. För er som fortfarande har det liggande hemma i väntan på underskrift, tillse att ni skickar in det.

Hos EBG har detta inneburit en mycket stor kraftansträngning, av främst personalhandläggarna.

Elfsborgsgruppens salutstyrka återlämnas

Elfsborgsgruppen har bemannat Göteborgs garnisons salutstyrka under 16 år sedan Älvsborgs amfibieregemente lades ned 2006. Uppdraget att förvalta arvet med salutskjutningar i Göteborg har förvaltats med bravur. Styrkan består av erfaren personal ur Elfsborgsgruppens förband. Styrkan har tillsammans i Göteborg skjutit 107 saluter sedan dess. Det är sannolikt Sveriges mest skjutna saluter av samma salutstyrka. Vid genomförandet av nationaldagen den sjätte juni så skjuts salut nr 108, innan överlämnandet till Amf4 sker samma dag.

Elfsborgsgruppen i media

Vår verksamhet med hemvärnsförbanden har synliggjorts genom inlägg och artiklar i olika media.

- Göteborgs-Posten <https://www.gp.se/nyheter/vastsverige/okat-tryck-till-hemvarnet-har-overar-de-pa-att-skjuta-1.68757437>
- Alingsås Tidning <https://www.alingsastidning.se/nyheter/alingsas/ukrainakriget-okar-intresset-for-hemvarnet-1.68747779>
- Borås Tidning <https://www.bt.se/boras/har-skjuter-hemvarnet-med-pansarskott-m/86-viktigt-med-beredskap-906fd51d/>

Ordergivning, gruppchefskurs 1 v 213-214.
Foto: Carl Ralph.

Under Uniform på jobbet-dagen bar tusentals hemvärnssoldater sin uniform på arbetsplatser runtom i Sverige. C EBG Peter Forsberg besökte ett par av Elfsborgsgruppens hemvärnssoldater under dagen.

På Gymnasieakademien i Göteborg mötte vi Fänrik Magnus Hedqvist, plutonchef i 424. CBRN pluton. Han har varit aktiv i Hemvärdet sedan 2011 och arbetar till vardags som gymnasielärare i historia. Inför en klass från samhällsvetenskapliga programmet gav Magnus och Peter Forsberg information om Hemvärdet samt allmän försvarsinformation. Ungdomarna hade många bra och nyfikna frågor, ett väldigt givande besök!

Vi besökte även sergeant Jan Wallin, stabsmedlem i 43.Hvbat. Han har varit delaktig i Hemvärdet sedan 2014 och arbetar till vardags som affärsutvecklare, bl.a. med laddinfrastruktur, biodrivmedel och betalningssystem på Tanka. Vi fick en rundvandring på arbetsplatsen och information om hans arbete och engagemang.

Det var sammantaget lärorika besök, och betydelsen att kommunicera genom att synas på riktigt, inte bara på affischer, eller i reklam är viktig.

Hemvärdets musikkårer

Borås hemvärnsmusikkår en av de få hemvärnsmusikkårer som fick spela på vaktparaderna under 2021. Borås Hemvärnsmusikkår har återigen fått förtroendet att genomföra spelning vid högvakten på Kungliga slottet. Denna gång var de först ut att spela på slottet. Under helgen den 6–8 maj så genomförde de tillsammans med högvakten två spelningar. Efter lite regniga förberedelser på lördagsförmiddagen den 7 maj, ledde musikkåren paraden från Armémuseum till Stockholms slott med högvaktsstyrkan ur I 19 från Boden bakom sig. Regnet slutade lagom till starten och genomförandet blev både torrt och bra.

Det finns en vilja att bjuda på mer musik på våra kungliga slott. Som ett pilotprojekt fick hemvärnsmusikkåren uppdraget att bjuda på en konsert på Ulriksdals slott under lördagseftermiddagen. Solen sken, konsertplatsen var väl lämpad och ett hundratal personer kom för att lyssna.

Om och när konceptet blir mer inarbetat kommer det troligen bli mycket uppskattat och välbesökt.

Söndagen den 8 maj var det dags för den andra och helgens sista vaktparad, för det här bidraget till högvakten. Om

Ordergivning, gruppchefskurs 1 v 213-214.
Foto: Carl Ralph.

KFÖ med 43.bat v18. Foto: Niklas Trygg.

Forts nästa sida

det berodde på det ökade soliga vädret eller ej är oklart, men kåren lyfte sig ytterligare ett snäpp och genomförde uppdraget på ett utmärkt sätt.

Ledare för kåren under helgen har varit hemvärnstrumslagare Martin Gustafsson och kårens dirigent, Magnus Hylander.

Göteborgs Hemvärnsmusikkår genomför likaså högvakt vid Stockholms slott helgen den 12–14 augusti i år. Förberedelserna pågår för fullt.

Göteborgskåren har även under året genomfört sitt 80-årsjubileum med ett storartat program, såväl musikaliskt som trivselmässigt. Kåren bildades i Göteborg 1941, mitt under rådande världskrig. Covid-begränsningarna under 2021 innebar att firandet framflyttades till 2022, och blev ett 81-årsfirande. Arrangemanget avslutades på småtimmarna med dans i Skansen Kronans festvåning.

EBG Hemvärnssoldater, personal och andra försvars-engagerande i vår hembygd!

Jag inleder där jag började, vi lever i en orolig tid. Den fortsatta utvecklingen vårt närområde påverkar Sveriges säkerhet, och vilket sätt det kommer utvecklas är fortfarande oklart. För de flesta av oss är det sammantaget den mest oroliga situationen som vi har upplevt under vår tid i Försvarsmakten, rentav under vår livstid. Som vi har kommunicerat med all personal så kommer Hemvärnet fortsätta att bidra till att upprätthålla beredskap. Hemvärnets personal är avgörande. Kriget i Ukraina understryker betydelsen av engagemanget av frivilligt uppbyggda, beväpnade och organiserade militära förband, till skydd för hembygden. Det understryker Hemvärnets grundtanke, och utgör ett fundament, för att kunna hantera händelseutvecklingen i den

nuvarande allvarliga situation som råder, till följd av den förändrade världsordningen. Våra förband, kontakttytor, lokalkännedom, nätverk och personalens stora kunskapsbredd utgör basen för fortsatt tillväxt av Hemvärnet och Försvarsmakten.

All personal går en fortsatt intensiv framtid till mötes, med stor tillväxt av personal, stora personalarbetsbelastningar, och hög arbetsbelastning. Vi får alla vakta på, och stödja varandra i att ha uthållighet att hantera den samlade utmaningen vi står inför. Tillse efter bästa förmåga att personalen har tillit till varandra, och att personalen trivs.

Med tillönskan om en fin sommar, från personalen vid Elfsborgsgruppen.

**PETER FORSBERG
CHEF ELFSBORGSGRUPPEN**

Salut på Nationaldagen

Den sjätte juni varje år skjuts traditionsenligt salut med anledning av Sveriges Nationaldag.

Sedan Elfsborgsgruppens salutstyrka tog över uppdraget 2006 har 108 saluter genomförts. Uppgiften att genomföra salut överlämnas i och med dagens salut till Amf4.

Fj Ronny Lindegren från 412. komp. har varit med och skjutit salut sedan starten Valborg 2006:

"Jag gillar traditioner och tycker att uppgiften är väldigt rolig och värd att bevara. Extra festligt var saluten för Kronprinsessan Victorias bröllop och när kungabarnen föddes".

Från den ursprungliga salutstyrkan finns fem man kvar som är aktiva än idag.

Göta Hv Und deltagande i VÅRELD 22

414. Göta Hv Und har för andra gången (första var 2018) deltagit i P4:s årliga brigadövning VÅRELD.

Kompaniet genomförde sin KFÖ som del i styrka Röd(motståndare till 4. Brigaden) under tidsperioden 10-17 maj 2022.

Uppgifterna var 2, inledningsvis spaning på djupet mot söderifrån upp-marscherande militära enheter som hade som mål att verka i Älvsborg/ Skaraborgsområdet. Fast spaning genomfördes på stort avstånd mellan spaningsgrupper och stab (100-120 km), vilket innebar Kv samband som funkade bra.

Därefter ett skede som innebar störastrid mot delar ur 4. Brigaden, specifikt mot 12. Mot. SkBat som är ett hjulburet förband med Ptgb 360 som signaturfordon.

Göta Hv Und hade uppgiften att störa/fördröja motståndaren inom Remmene skjutfält, som var anfallsmål för 12. Mot. SkBat. Simfire utrustning användes av båda sidor och det gav en mycket bra bild över hur striden för-löpte.

Göta Hv Und hade förhandsläge och striden inriktades mot minstrid och

Skenminering, eller...

Förhandsläge.

eldöverfall. Utfallet visade att det går att åstadkomma stor effekt om stö-rande förband har haft tid till förberedelser och är väl förtrogen med ter-rängen. Största hotet mot Göta var den indirekta elden som var svår att skydda sig mot i det snabba tempo som råder på dagens stridsfält.

Flygtroppen var tidigt en resurs som utnyttjades för att få förvarning om var motståndaren framryckte, med en egentillverkad täcktabell kunde direktrapportering från pilot till stab genomföras, mycket bra resultat nåddes, foton kunde tas och överlämnas via hylsdropp direkt till stabsplats.

Två fullskarpa händelser inträffade under Göta Hv Und KFÖ

Flygtroppens basering på Vårgårda flygfält innebar att flera av piloterna upplevde och blev inblandade i den tragiska fallskärmsolyckan med dödlig utgång som inträffade lördagen den 14 maj. Även kompaniets sjukvårdsgrupp engagerades inledningsvis som stöd till den civila sjukvården i samband med fallskärmsolyckan. Tyvärr kunde varken Kompaniets sjukvårdare eller den civila sjukvården rädda livet på fallskärmshoppa-ren.

Dagen efter (söndagen den 15 maj) drabbades en av flygtroppens piloter av en stroke(som tur var ej i luften). Tillbudet inträffade under en marktransport mellan grupperings-plats och flygbasen. Ett mycket rådigt ingripande av den övriga personalen i flygtroppen gjorde att den drabbade var i ambulanshelikopter på väg mot Sahlgrenska 30 minuter efter att tillbudet hade hänt. Även vid detta tillfälle blev kompaniets egen sjukvårdsgrupp kallad till platsen för att bistå med hjälp, dock var den civila sjukvården på plats lika snabbt och de kunde gemensamt tillse att den skadade kom vidare med heli-kopter till Göteborg. Denna händelse fick en betydligt lyckligare utgång, mycket tack vare det snabba agerande som gjordes av den drabbades kamra-ter. Piloten som drabbades kunde tack vare snabb vård efter 1 dygn överföras från Sahlgrenska till ett lokalt sjukhus för eftervård. Han mår efter omständigheterna bra och förväntas kunna återhämta sig helt.

Sammantaget kan denna KFÖ ses som ett bra kvitto på förbandets för-måga i sin huvudtjänst samt också i förmågan att hantera uppkomna skarpa/svåra händelser.

**ANDERS LIDBERG
KOMPANICHEF 414. GÖTA HV UND**

Fotounderlag med platsanvisning.

FAKTA VÅRELD 22

För att öka Sveriges militära förmåga och bygga ett starkare försvar genomför För-svarsmakten övning Våreld 22. Våreld 22 är dels slutövningen för den ineliggande kullen värnpliktiga men även med perso-nal inkallad via totalförsvarsplikten som genomför repetitionsutbildning samt tidvis

tjänstgörande soldater och reservofficerare.

Våreld 22 har cirka 4000 deltagare från 14 olika förband och skolor i både armén, flygvapnet och hemvärnet. Det är såväl värnpliktiga, som anställda soldater, office-rare, specialistofficerare och elever från Försvarsmaktens skolor med i övningen.

Övningen genomförs på flera platser i mellersta och södra Sverige med koncen-tration kring Försvarsmaktens övnings-och skjutfält i närheten av Skövde, Rem-mene, Skillingaryd, Hagshult och Revingehed.

Strid i staden

Situationen i vår omvärld har förändrats dramatiskt. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina påverkar oss alla, och läget ställer fortsatt höga krav på vår försvarsförmåga och kompetens.

Med detta som bakgrund genomförde bägge insatskompanierna från 42: a hemvärnsbataljon Göteborg norra nyligen sin SÖF på Markstridsskolan Kvarn och övningsstaden Spång. Ämnet var SIB/MOUT. (Strid i Bebyg-

gelse/Military Operations in Urban Terrain)

Övlt Peter Forsberg, chef Elfsborgsgruppen:

– MOUT Spång är utan tvekan Sveriges, ja kanske norra Europas, bästa anläggning. Besöksstrycket från förband inom hela Försvarsmakten, och även andra nordiska länder är därmed högt, och jag är mycket nöjd över att vi hade förmånen att komma dit. Samtliga inom förbandet har fått öva på sina funktioner och roller. Dessutom har många gått utanför sin normala ”comfort zone”, för det är enormt krävande att som förband strida i bebyggelse – att få överblicken, var är min personal,

samband, fiendens position osv. Efter övningen genomfördes FIR (First Impression Report) med förbandscheferna, och jag kan konstatera att både chefer och soldater var jäkligt nöjda, lite trötta men framför allt positivt påverkade av upplevelsen.

”Staden” Spång består av byggnader, gator och torg. Husen varierar i storlek, stil och våningar. Här finns högtalarsystem, sensorer, ljus- och pyrotekniska effekter som spelar upp allt från stridsfordon och artilleribeskjutning till folksamlingar och beskjutning med handeldvapen. Därtill kommer en mycket kompetent hemmahörande B-styrka som leds direkt av personalen på Markstridsskolan. Alla soldater bär BT-ut-

rustning som simulerar skadefall från samtliga vapenslag samt registrerar och markerar avlossade skott från eget vapen. Hela området är dessutom kameraövervakat och momenten spelas in i utbildningssyfte. Det gör att instruktörer och soldater i efterhand kan titta på uppkomna situationer, diskutera och få insikter som vässar insatsen ytterligare.

Mj Mats Andersen, instruktör Elfsborgsgruppen:

– Det övergripande syftet med övningen är att höja förbandets förmåga i bebyggd miljö. I synnerhet handlar det om att kunna ta sig fram till sina skyddsobjekt, ta dem och försvara dem. Och det har 42:as insatskompanier övat stenhårt på under de här dagarna.

Kn Michael Mattsson, chef 42. Bat, Elfsborgsgruppen:

– Spång är en optimal plats för oss att öva på de färdigheter som krävs i en urban, bebyggd miljö. Bägge insatskompanierna har uppvisat en oerhörd motivation och vilja som förband. De har bevisat att de har förmågan att både plocka fram tidigare kunskaper och lära sig nya färdigheter på rekordsnabb tid. De har löst sina uppgifter med mycket gott resultat, och jag är glad över att vara en del av det här förbandet.

**JOACHIM LARSSON,
STRI BEF, STAB PÅ 422**

Uniform på jobbet-dagen

Under Uniform på jobbet-dagen bar tusentals hemvärns-soldater sin uniform på arbetsplatser runtom i Sverige.

C Ebg, Överstelöjtnant Peter Forsberg besökte ett par av Elfsborgsgruppens hemvärnssoldater under dagen.

På Gymnasieakademien i Göteborg mötte vi Fänrik Magnus Hedqvist, plutonchef i 424. CBRN pluton. Han har varit aktiv i Hemvärnet sedan 2011 och arbetar till vardags som historialärare. Inför en klass från samhällsvetenskapliga programmet gav Magnus och Peter Forsberg information om Hemvärnet samt allmän försvarsinformation. Ungdomarna hade många bra och nyfikna frågor, ett väldigt givande besök!

Vi besökte även sergeant Jan Wallin, stabsmedlem i 43.Hvbat. Han har varit delaktig i Hemvärnet sedan 2014 och arbetar till vardags som affärsutvecklare, bl.a med laddinfrastruktur, biodrivmedel och betalningssystem på

Tanka. Vi fick en rundvandring på arbetsplatsen och information om hans arbete och engagemang.

Elfsborgsgruppen tackar för intressanta besök och till alla som medverkat i Uniform på jobbet-dagen!

Hemvärnets Musikkår Borås konserterade på Ulriksdals slott i Stockholm

Foto: Annelie Svensson/Försvarsmakten

Första helgen i maj inbjöds bataljonschefen för Älvsborgsbataljonen, kapten Cristian Svensson, att medfölja till Stockholm av Hemvärnets Musikkår Borås kårchef, P-G Andersson, för att närvara vid musikkårens högvaktsavlösningar på lördagen och söndagen.

Inom MRV är Göteborgs HvMK störst och näst störst är Borås HvMK. Musikkåren ingår som en del av bataljonen så därför var det självklart för bataljons-

chefen att med glädje tacka ja till detta tillfälle att följa förbandet i skarp tjänst. Denna gång hade dessutom vår musikkår fått i uppdrag att genomföra en historisk konsert på det kungliga slottet Ulriksdal på lördag eftermiddag. Med på resan var även undertecknad, Annelie Svensson, informationsbefäl på bataljonen.

Ungefär tre fjärdedelar av våra musiker spelar också i andra sammanhang som gör att datum för olika spelningar kan krocka. Därför är det vanligt att låna in musiker från andra kårer och denna gång kom dessa från

HvMK Östergötland, Göteborg, Kalmar, Gävle och Eksjö. Dock måste ungefär 85% av musikerna tillhöra den kår som fått uppdraget att spela vid en högvaktsavlösning.

Resan anträdde från Göteborg och Borås på fredag eftermiddag med buss och en mindre lastbil med allt pick och pack som behövs för underhållstjänsten. Våra fantastiska packbilsförare hade till och med byggt specialhyllor till en del av instrumenten. Stämningen på bussen var god och småpratet i full gång. Inga tysta skärmtittare med hörlurar så långt man kunde se. Musiker verkar vara av den sociala sorten och det snacka-

des en hel del om Esshorn, ventilsystem, brassgrejer, naturtonserier och andra musikaliska fenomen.

Framme i Stockholm vid tiotiden på fredagskvällen inkvarterades vi på ett hotell beläget bara några hundratal meter från Armémuseum. Lördagen började med en stadig hotellfrukost innan det bar av till Stockholms slott för att öva inför högvaktsavlösningen. Sedan tillbaka till Armémuseum där våra eminenta packbilsförare hade dukat upp med varma och kalla drycker, renklämmor och kexchoklad. Strax därpå ställde musikkåren upp tillsammans med pågående högvaktsstyrka med värnpliktiga soldater från I 19, Boden. När det var dags för avmarsch öppnade sig himlen och släppte ner en ordentlig regnskur, men det hindrade inte våra tappra musiker. Marschen till slottet genomfördes som planerat och bataljonschefen med infobefälet gick efter styrkan hela vägen. Högvaktsavlösningen genomfördes med bravur under ledning av stavförare Martin Gustavsson och när den var avklarad gavs publiken en liten extra-konsert som var mycket uppskattad. Sedan bjöds det på välsmakande lunch i ett källarvalv.

Efter lunchen var det dags att bege sig till Ulriksdals slott i Solna för en eftermiddagskonsert.

Konserten på kungliga Ulriksdals slott genomfördes för första gången på uppdrag av Hovet i samverkan med Försvarsmusiken som består av tre professionella heltidsanställda musikkårer, Arméns musikkår, Marinens musikkår och Livgardets dragonmusikkår. Försvarsmusiken är en del av Livgardet och stödjer även Hemvärnets 25

musikkårer runt om i landet. Uppdraget kom för att det finns ett önskemål från Hovet att öka den kungliga närvaron på slotten genom att Försvarsmusiken spelar. Detta var första gången en sådan konsert genomfördes. På förmiddagen skulle Arméns musikkår spela men de hade maximal otur då ett ruskväder med en tromb lyfte hela deras tält och när tältet föll landade det på en tuba! Vilken tur då för publiken när solen visade sig tillsammans med Borås HvMK som under ledning av dirigent Magnus Hylander framförde en timslång konsert utan några missöden. Avslutningen var spektakulär med en trumpetare som blåste signal från ett av slottets fönster högt över publiken. Musikinspektören från Livgardet som skulle skriva en rapport om denna första spelning gav stort beröm för ett mycket fint och varierat program, väl genomfört. Det var en väldigt stolt och nöjd bataljonschef som bara kunde luta sig tillbaka och njuta av konserten. Lördagskvällen avslutades sedan med ett gemensamt restaurangbesök och samkväm.

Söndagen kom med strålande sol och ännu en högvaktsavlösning tillsammans med I 19 inför en stor publik på uppskattningsvis tusen personer. Detta genomförande blev ännu ett stråvasare både exercismässigt och musikaliskt. Kanske för att fingrarna och instrumenten inte var kalla och blöta? Även denna gång genomfördes en extra liten konsert för publiken som visade sin uppskattning med applåder. Flera personer gick fram till stavförare Martin Gustavsson och tackade honom. Efter väl utfört uppdrag talade bataljonschefen till sitt förband och uttryckte sin stolthet över att få vara chef för Hemvärnets Musikkår Borås som på ett mycket gott sätt representerar Försvarsmakten gentemot allmänheten.

Sedan hemfärd mot Borås och Göteborg. Trötta och nöjda kunde alla somna i sina sängar för att på måndagsmorgonen återgå till sina civila verksamheter.

ANNELIE SVENSSON
INFOBEFÄL 44:E HVBAT

Skepplanda hemvärn och kulturförening

Nytt kallförråd byggs.

Historia.

Det hela började lång tid till baka då Skepplanda kommun skänkte fastigheten till Skepplanda kompani, hemvärnsföreningen fick stå som ägare eftersom kompanierna inte får göra det.

Marken arrenderas av kommunen genom ett långtidsavtal, numera har vi ettårsavtal.

I samband med avrustningar och andra orsaker till hembesök dök det upp lite äldre militära föremål som hamnade på en hylla i hemvärnsgården. Det blev starten på det museum vi ser idag.

2001 ombildades föreningen till hemvärns och kulturförening. 2005 flyttade kompaniet genom en sammanslagning med Kungälvskompani och Ale-kompani som då blev Kungälv-Ale Hvkomp.

Det blev startskottet till att bygga om fastigheten till museum. Med åren har det köpts, övertagits och skänkts föremål till museet som idag har fordon, vapen, stridsutrustningar, unifor-

mer och olika typer av militär material. I museet visar vi i huvudsak från 1939 (beredskapstid), hemvärnets från 1941- och kallakriget 39-89 Berlinmurens fall.

Verksamhet.

Föreningen äger och driver museet med allt vad det innebär, detta kostar en del i form av drift och underhåll av fastigheten, fordon och material. För att bekosta detta så åtar vi oss olika uppdrag från beställare med skiftande önskemål. Det är oftast fråga om matservering från kokvagn och det kan vara under flera dagar i sträck med frukost, lunch och middag. Det kan vara marknader, andra föreningar som behöver utspisning under deras egna event. Vi har hjälpt till vid födelsedagar med militär inramning och mat ur snuskburk och ibland även salutsjutning.

Vårt eget stora event är Alekåsan ett motorcykelrally för ordonansmotorcyklar där både FMCK och privatägda cyklar deltar, nu mera har vi även en

veterankåsa där alla gamla motorcyklar kan delta. Ibland hyr vi ut tält bl.a till scouter, förstärkare och högtalare, fordon och uniformer till teatrar samt filminspelningar. Vi har också varit statister i ett par filmer så som Simon och ekarna och Dom över död man (Jan Troell film) senast hyrde vi ut uniformer till Stefan Anderssons föreställning Flygblad över Berlin på Kajskjul 8. Vi har också ekonomiskt stöd från Ale kommun, FVMA (Förbundet Västsvenska Militärhistoriska Arv) Göteborgs garnison.

Samarbete/samverkan.

För att driva och utveckla en verksamhet behöver man samarbeta och samverka med andra föreningar och organisationer. Vi har under 20 års verksamhet kommit i kontakt med många sådana.

Hembygdsförbundet, RSMF (Riksförbundet Sveriges Militärhistoriska Föreningar), FVMA (Förbundet Västsvenskt Militärhistoriskt Arv), Aero-

Kokvagn 112.

Husqvarna 258.

seum, Artilleriavdelningen i Göteborg, AGJ (Anten Gräfsnäs Museijärnväg), GMF (Gästrike Militärhistoriska Förening), Skans 118 Årjäng, Krigsflygplats 16 Brattforsheden, MC kultur Backamo, Ale kommun. Göta film, m.m.

Kontakta oss.

Vi har museet öppet tisdagskvällar kl:18,00–21,00 året runt utom om det är röd dag, eller efter överenskommelse. Om en grupp eller ett sällskap skulle vilja ha egen visning är det möjligt att boka lördag eller söndag vid lämpligt tillfälle. Ring eller mejla för överenskommelse.

Åke Larsson (ordförande)

Tel: 0739-985211

mail: akelar1957@gmail.com.

Besöksadress är Vadback övre 300.

ÅKE LARSSON

423 BEVKOMP NORDREÄLV

Tglb 934.

Från utställningen

I vår uniformsutställning finns uniformer från sent 1800-tal fram till dagens M90 uniform.

Försöksmodell M90

Permissionsuniform
FN-soldat i Palestina

Uniform från frivillig vid Finska Vinterkriget.

Carl Gunnar Eugen Josefson, född 1902-02-25. Vpl 782 28/22 Josefson, I17 Uddevalla. År 1940 förlänades Gunnar med en frihetsmedalj av självaste Fältmarskalken Mannerheim efter Finska Vinterkriget. Gunnar hade ingått i en frivilligpluton förlagd till ett kulsprutenäste på det Karelska Näset. Senare 1940 blev han inkallad till Svenska Armén. Gunnar var då redan en erfaren infanterist.

Hemvärnets uniformer

Intervju med Hanseman Samuelsson

Foto: Maria Löfström/Försvarsmakten

Till sommaren kommer Hanseman Samuelsson att gå i pension efter mer än 40 år i Försvarsmaktens tjänst.

Nu till standardfrågan. Hur känns det?

– Det känns väldigt bra!

Hanseman är ett ganska ovanligt namn. Var kommer det ifrån?

– Hanseman är ett tyskt smeknamn på Hans. Min far spelade handboll på elitnivå och snappade upp det när han var i Tyskland och spelade.

Hur kom det sig att du valde officersyrket?

– Jag hade för avsikt att bli lärare men ryckte in i lumpen och trivdes väldigt bra. Sen tycker jag att officersrollen och lärarrollen har stora likheter. Efterhand har det blivit mer administration och logistik.

Hur hamnade du i Göteborg?

– 1996 lades I 15 ned och jag fick reda på att Göteborgsgruppen, som det hette då, hade en befattning som utbildningschef ledig. På den vägen är det.

Förutom att du varit C GarnE under flera år och nyss genomfört en överlämning till Janne Kilvik är du också musikansvarig. Kan du berätta lite mer om det?

– Hösten 1997 var det generationsväxling på Göteborgsgruppen. Då blev jag musikhandläggare för musikkåren. 2005 slogs Göteborgsgruppen och Älvsborgsgruppen ihop och Hemvärnets Musikkår i Borås fördes över. När jag senare blev C GarnE fördes denna uppgift över.

Vi har fått höra att du är den enda "ej musicerande person" som fick en särskild utmärkelse för ett tag sedan. Vad var det?

– Jag blev utsedd till "Centrala musikrådets hedersmusiker" och fick en trumpet och tillhörande diplom. Sen kan det faktiskt finnas en till som fått detta pris. Jag är inte riktigt säker på det.

Spelar du trumpet?

– Nästa fråga, tack!

Det sägs också att du har fått en marsch uppkallad efter dig. Stämmer det?

– Ja. Marschen heter "Mj Samuelsson" och hade premiär på nationaldagen 2019. Den är komponerad av Magnus Hyllander, dirigent i Hemvärnets Musikkår i Borås.

Vi som jobbar med dig vet att du är väldigt idrottsintresserad. Kan du berätta lite mer om dina åtaganden?

– Jag är Ordförande i Byttorp Idrottsförening och ledamot i "handboll Västs tävlingskommitté."

Byttorp är en av Borås största kvartersklubbar med ca 1000 medlemmar. Byttorp spelar fotboll, handboll, bordtennis och driver en fritidsgård.

Vi vet att du inte kommer att lämna försvaret helt och hållet. Vad innebär det?

– Jag kommer att arbeta som reservofficer och kommer på 20% jobba som musiksamordnare inom Militärregion Väst (MRV)

Hanseman tilldelades HBR:s hedersförtjänsttecken samt ett jägarhorn från CMR. Från Hemvärnets julkonsert i Vasakyrkan med HvMk Göteborg den 5 december. Från Christina Petersson, Hemvärnsbefällets Riksförbund Göteborg, major Hanseman Samuelsson, Ulf Kruger, kårchef HvMk Gbg och Gunnar Preifors, ledamot CMR. Foto: Josefine Kruger.

Vad kommer du att ägna dig åt när du går i pension?

– Jag kommer att fortsätta mitt engagemang inom idrotten och ta befälet över min lediga tid och styra den som jag vill. Det kommer nog att bli fler besök i Varberg där vi har vår husvagn.

Avslutningsvis vill vi alla på GarnE tala om att vi kommer att sakna dig väldigt mycket. Det kommer att bli en tuff uppgift att efterträda dig. Lycka till med pensionärslivet.

JONAS RYNNER

Vi är på väg in i NATO!

Foto: Shutterstock

Det ger förstärkt försvarseffekt direkt, men särskilt när vi hunnit samordna och där efter förstärka våra gemensamma resurser.

Detta behövs då Putin och Ryssland är långsiktiga, och det man inte orkar 2022 kanske leder till ett nytt försök 2032?

Medlemskap i NATO innebär avsevärda ändringar och förstärkningar. Sverige kan nu samordna sina resurser i första hand med övriga nordiska länder.

Vi kan samordna olika inköp.

Svenska militärer kommer att ingå i NATO staber, som kan prioritera de förmågor de vill att vi gemensamt förstärker.

Ukrainakriget har tex lärt oss, att vi måste förhindra att en angripare får luftherravälde.

Vi behöver därför mer långräckviddigt luftvärn, men även sådant med kortare räckvidd, tex för att skydda våra flygbaser. Flygvapnets förmåga att uppträda från spridda flygbaser måste förstärkas.

Vi behöver långräckviddiga vapen inkluderande Cruise Missiles. Vi behöver mer artilleri och drönare för att leda den indirekta elden.

Marinen behöver förstärkas utifrån de behov som staberna ställer.

Hela Norden torde komma att lyda

under en chef med stab, kallad tex Commando Northern Europe.

Där kommer de nordiska staterna att samordnas i första hand med bl.a. de baltiska staterna, Polen, Tyskland och England.

Under denna kommer norra Sverige och Norge, samt nästan hela Finland sannolikt att ledas av en mycket armetung stab.

De baltiska staterna och stor del av Polen hamnar troligen under ett eget, också armetungt kommando.

Hela Östersjön med Åland, Gotland och Bornholm kommer sannolikt under ett marintungt Östersjökommando. Här leds också sannolikt stor del av Sverige fram till och med Skåne.

Där ingår Sverige, Finland men också resurser från Tyskland och Polen. Östersjön blir ett NATO innanhav.

Från Norge leds sannolikt de NATO resurser som krävs för att säkerställa den arktiska regionen. och Nordsjön.

Och Göteborg då?

Ja sannolikt blir vi en del av en stab som leder Östersjöutloppen (Commando Baltic Straits?)

Där har Danmark en stor roll liksom Storbritannien och Tyskland.

Sverige får en viktig roll. Troligen ingår Halland, Bohuslän och Västergötland under detta kommando. En viktig komponent är Nordens viktigaste hamn Göteborg och dess infarter.

Här kommer samordning att ge oss starkt stöd med stor betydelse för skyd-

det av vår sjöfart. Men, vi måste själva klara hoten i fred och på låga konflikt-nivåer.

Vi i väst behöver därför uppmärksamma Försvarsmakten om behovet av en minröjningsresurs redan i fred. Det krävs bara ett operativt beslut för att gruppera ett av minröjningsfartygen i väster.

Sedan kan vi efterhand förstärka denna förmåga.

Vi behöver en kvalificerad luftvärnsförmåga i Göteborg med förmåga att bekämpa missiler. Denna måste vara svensk fram till dess att förstärkningsförband från NATO anländer.

Inom ramen för förstärkningar bör en stadsskyttebataljon planeras utbildas för Göteborg. Vi måste komma ihåg, att hamnen ut operativ synvinkel kräver att anslutande vägar, broar och järnvägar hålls öppna.

Av samma skäl bör hemvärnet ges delvis nya resurser som tex bärbara pansarvärnsvapen, luftvärn och drönare. De senare ska kunna nyttjas för att styra in precisionsprojektiler från vårt artilleri.

Samtidigt kommer en civilbefälhavare med stor sannolikhet att organiseras i Göteborg enligt förslag från den utredning som letts av Barbro Holmberg.

Denna bör speglas av en militär-operativ chef med stab i eller nära Göteborg.

SVANTE BERGH
FD.GENERALMAJOR

C Amf 4 vårbal 2022

Efter två års väntan var det äntligen dags för vårbal.

Vi samlades i idrottshallen eftersom SMHI hade utlovat ostadigt väder. Saxkvartetten från Hemvärnets musikkår Borås stod för underhålningen under tiden vi samlades.

Därefter var det dags för att avnjuta en god middag med C Amf 4 som värd och C Amf 1 som hedersgäst. Toastmaster var vår regementsförvaltare som gjorde ett utmärkt jobb.

Mässbesök

Har du försvarsmaktens legitimation eller hemvärnslegitimation kompletterat med giltig personlig legitimation behöver du inte föränmäla ditt besök. Bil får införas på området.

Övriga som via förening återfinns på "lista" föränmäler sitt besök via besok-goteborg@mil.se Uppge namn, personnummer och att du vill besöka Öppen mässen. Vill du ha med dig bil kompletterar du med bilens registreringsnummer. Du får vändande svar när ditt besök är godkänt.

Höstens öppna mässkvällar:

31 augusti
7 september
21 september
12 oktober
26 oktober
9 november
23 november
30 november

C Amf 4 Fredrik Herlitz bjöd på både humor och värme under sitt välkomst-tal.

Efter middagen var det dags för Tapto från Hemvärnets musikkår Göteborg.

Därefter drog vi oss tillbaka till mässen och dansade fram till småtim-marna.

Högtidsdräkt, festmåltid och nya bekantskaper i fantastisk miljö. Allt som allt en väldigt trevlig, efterlängtat och givande kväll.

Cum panis – Dela bröd

Kriget i Ukraina har än en gång påmint oss om den väpnade stridens psykologiska dimension. Kompis, kumpan och kompani är tre ord med rötter i latinets cum panis – dela bröd. Det som i botten åsyftas är gemenskap och samhörighet. Det senare förutsätter en hel del uppifrån och ner men ytterst byggs det vi kallar förbandsanda underifrån och uppåt.

Detta innebär att gruppchefen har en avgörande betydelse. Detta gäller oavsett om gruppen består av fast anställda, värnpliktiga eller frivilliga hemvärnssoldater. Självlärt skapar färdighetsträning för stridens fysiska

dimension sammanhållning och kamratskap. Det som dock också behövs är den typ av gruppaktivitet som i de anglosaxiska länderna ibland kallas "family time".

I syfte att erbjuda gruppcheferna möjlighet att någon eller några gånger per år samla sin grupp utan annan målsättning är att ha trevligt tillsammans erbjuder Göteborgs garnison ett 15-tal så kallade öppna mässkvällar. 1.grupp, 2. pluton 413. Bevakningskompaniet, som enligt egen utsago återfinns på vägens framkant, är inne i en rytm som innebär att gruppen vår respektive höst träffas på garnisonsmässen för att

umgås. Samordning av transporter till och från mässen löses enkelt genom att de berörda är "kompisar" och löser detta med några mail och SMS.

Är du gruppchef och intresserad av att kunna nyttja mässen för att samla din personal i inspirerande militär miljö men vill veta mer så inbjuds du eller utsedd ersättare att gästa

Öppen mäss onsdagen den 31 augusti. Med start 1900 samlas vi på mässens övervåning och hittar tillsammans frågetecken att räta ut.

ERIK POUSAR

GSGBGKF eller "Ordföranden har ordet"

Så lägger vi ytterligare ett halvår till handlingarna. Helt dominerande i nyhetsflödet har naturligtvis den ryska invasionen av Ukraina varit. Det är verkligen hjärtskärande att se den ryska framfarten där ingen som helst hänsyn tas till att civila kommer till skada. På ett lite högre plan kan man väl säga att Ukraina slåss för hela Västvärlden, inte bara för sig själva. Det ligger väl nära till hands att tro att Moldavien, Georgien och kanske även de baltiska staterna stått näst på tur om den ryska planen fungerat som det var avsett. På initiativ av en enskild medlem har styrelsen fattat beslut om att skänka 5 000 kronor till Ukraina som stöd i kampen. Frågan väcktes vid årsmötet i mars och en handuppräkring bland närvarande medlemmar gav vid handen att det fanns en majoritet för ett sådant beslut. Det är en symbolisk summa men vi tycker det är viktigt att markera solidaritet med det ukrainska folket.

När det gäller genomförda aktiviteter märks årsmötet den 23 mars, ett antal Öppen Mäss-kvällar och naturligtvis aktiviteter i traditionsrummet under Bertil Kärnefelts ledning. I tillägg genomfördes i mitten av maj en dagsutflykt till Karlsborg under ledning av Sune Forsmark, mer om den i en särskild artikel. Kamratföreningen var också representerad med fana med Karl Wannerberg som fanförare vid högtidlighållandet av Veterandagen den 29 maj. I tillägg har föreningen tagit upp traditionen att ge en utmärkelse till "Bäste Kamrat" vid inläggande värnpliktskull. Utmärkelsen delades ut av bataljonschefen Tomas Westerling, i samband med uttryckningen i mitten av juni.

Jag hoppas också att ni som är medlemmar fått det lilla "Värbrev" som sändes ut i början av maj. Förutom att informera var vårt syfte även att öka antalet medlemmar som faktiskt betalar medlemsavgiften, därför fanns ett inbetalningskort med. Jag vet av egen erfarenhet att det är lätt att glömma att betala om man inte fått ett inbetalningskort att lägga i räkningshögen till slutet av månaden. Om det blir ett bra utfall av att sända ut ett fysiskt inbetalningskort planerar vi att årligen skicka ut ett "Julbrev" med bifogat inbetalningskort. Om någon vet med sig att inbetalning av avgiften glömts bort så går det bra att sätta in 150 kronor på Plusgirokonto 33 32 61-6

Fredagen den 26 augusti genomförs Garnisonens dag på Käringberget med öppet hus för allmänheten. Kamratföreningen kommer att vara representerade under ledning av Bertil Kärnefelt. Bertil har behov av ett antal frivilliga som kan hjälpa till med de planerade aktiviteterna. Om du känner att du har lust och möjlighet att hjälpa till så skicka ett mail till gsgbgkf@gmail.com.

Lördagen den 27 augusti högtidlighålls Marinen 500 år i Göteborg. Vid en ceremoni efter lunch kommer en minnessten av avtäckas i anslutning till Hotel Waterfront, på platsen för den historiska Älvsborgs Fästning. Kamratföreningen kommer att vara representerade med fana, övriga medlemmar som är intresserade att delta är välkomna att göra så, ingen anmälan krävs.

Höstens ojämförligt största evenemang utgörs av träffen med övriga KA-föreningar helgen 2-4 september.

Vi räknar med att ett hundratal kamrater från övriga föreningar kommer att gästa oss under den helgen och hoppas naturligtvis på bra uppslutning även från våra egna medlemmar. Mera detaljer om aktiviteten framgår av särskild artikel här intill -

Kamratföreningens höstmöte kommer att genomföras i anslutning till öppen mäss den 26 oktober. Vi hoppas kunna genomföra detta i samma format som förra årets möte, alltså samling för lunch på mässen, information från Garnisonen på eftermiddagen följt av middag och mötesförhandlingar på kvällen.

Slutligen hoppas vi även kunna genomföra en dagsresa till något intressant resmål någon gång under oktober/november. Håll utkik i er digitala brevlåda och i Facebookgruppen "gsgbgkf" för mera detaljer om resan och övriga aktiviteter nämnda ovan.

Med dessa rader ber jag att få tillönska alla medlemmar en skön och avkopplande sommar, vi ses förhoppningsvis vid flera av de aktiviteter vi planerat för hösten.

PETER ADOLFSSON
ORDFÖRANDE

KAMRATFÖRENINGSEKTIONEN

Garnisonens dag firas fredag den 26 augusti på garnisonsområdet. Under Marinens dag 500 år firas i Göteborg

den 27-28 augusti och det finns personal på Gustav Adolfs torg och Stigbergskajen för att möta allmänheten.

Välkommen till en helg med besök av KA-kamratföreningarna

Käsö med parlören bakom klipporna. Parloiren = tala med varandra / I Hamberger. Foto: Lennart Hammarstrand.

Nu äntligen är det dags att träffa gamla kollegor, kursare, vänner och ovänner från hela KA/AMF.

Fredagen den 2 september kommer kamraterna från de 4 övriga KA-kamratföreningarna på besök till Göteborg och Älvsborgs amfibieregemente.

Gästerna från de andra förbanden anländer ca 1600 och får hänvisning till logement som C UtbBat ställer till kamratsektionens förfogande.

1800 så är det BIO i/utanför mässen och information om Amf4 av C Amf4 Öv Herlitz, kl 1930 blir det middag i matsalen (mässen räcker inte till). Efter middagen så är baren öppen på mässen igen fram till intresset svalnar eller 2400.

Lördag 3 september äts det frukost i matsalen (egen betalning) och därefter besöker vi OII-fort och har en guidad visning, OII-fort följs upp med ett besök i traditionsrummet och därefter lunch (egen betalning).

Efter lunch blir det båttransport ut

till Käsö, guidning, minnen, tjöt, skratt och självklart BIO och middag, vi övernattar på Käsö. Under dagen på Käsö ges det också tid till lite egna promenader, tankar och minnen. Om det är någon som vill samla gamla kurskamrater enskilt så bokar jag upp grupprum i Bygg 1 på Käsö så man kan sitta lite enskilt och tjöta under några timmar.

Söndag 4 september blir det lugn förmiddag med frukost och tid för eftermiddagssamtal, vi skall försöka få till ett besök på Galterö och därefter in till Örlogshamn Göteborg (Amf4 hamn) och ett gruppfoto ca kl 1230 för att föreviga träffen. Därefter beger sig våra gäster hemåt.

Intresset är stort från kamratföreningarna ute i landet att besöka oss och västkusten, redan nu är det ca 45 personer anmälda från KA2 och cirka 35 från KA1/Amf1 och ett tiotal från KA3. Målet är ca 100 gäster samt minst 25 personer från oss.

Jag behöver stor uppslutning från er

mina vänner så att vi kan påvisa gott kamratskap under helgen.

Kan man inte vara med hela helgen så kanske man kan vara med under fredagskvällen.

De som vill agera värdar, guider och grpC under helgen anmäler sig till mig på anders.berntsson@mil.se senast 2022-07-20, jag behöver i runda slängar ca 10 st., detta i syfte att skapa lite ordning och reda på något äldre officerare och chefer (den är inte lätt :)

Det går att ordna boende på kasern på fredagen för de som så önskar från vår sida.

Bindande anmälan och betalning för hela träffen med 300 kr skall vara kamratföreningen tillhanda senast 2022-08-12 på PG 333261-6 märk med namn och "KAMRATTRÄFFEN".

Frågor eller funderingar runt detta så ta kontakt på telefon 0708-71 64 01 eller mail Anders.berntsson@mil.se

ANDERS BERTTSSON

En resa för Kamratföreningens medlemmar till Karlsborgs fästning onsdagen den 18 maj 2022.

Samling vid Göteborgs garnisons besöksparkering och uppsittning i bussen senast kl 0730.

Sune Forsmark, vår reseledare och arrangör, räknad in fåren och när avstämning var klar rullade vi öster ut i riktning mot Partille via E20. Alla anmälda var ännu inte ombord så det blev två stopp på vägen för att alla skulle bli avbockade på deltagarlistan, första stopp i Partille och senare också i Vårgårda och därmed var alla deltagare avbockade. I Vårgårda blev det även kaffe med fralla samt en bensträckare innan vi avverkade den sista etappen mot Karlsborg via Skara och Skövde.

E20 är en historia för sig, den vägen har under många år varit bedrävligt dålig, en fara för de som färdas där. Stora delar av E20 är en arbetsplats nu när vägen skall få en acceptabel standard, trots pågående arbete rullade det på ganska bra fastän att det blev lägre hastighet och på vissa ställen omvägar för att runda pågående byggen av viadukter innan vi svängde av mot Skövde. Vi kom fram i god tid till Karlsborgs fästning och parkerade framför matsalen eller som den egentligen heter Militärrestaurang Kastanjen. God mat inklusive kaffe till den facila kostnaden av 85 kronor, en slät kopp kaffe i centrala Göteborg kostar mer.

Klockan 1230 var det samling på en förutbestämd plats där en fästningsguid väntade på oss. Trots att vi enbart skulle röra oss i den museala delen av

Vanäs udde i Vättern, Fästningen var ett av tre planerade byggen, Askersund och Jönköping var de två övriga orterna. Ingen av dessa två blev byggda. Bygget i Karlsborg kom igång år 1819 och med en planerad byggtid på 10 år så skulle denna enorma byggnad stå klar år 1829, namnet på byggnaden skulle vara Vanäs fästning. Det var Baltzar von Platen som föreslog platsen där fästningen skulle ligga, Vanäs udde ansågs vara bästa platsen, lätt att försvara då formen på udden har två sidor

mot vatten och därmed skulle läget vara det bästa för en fästning enligt von Platen.

Under byggets gång gjordes en del justeringar av byggplanerna och innan fästningen stod klar hade det gått 90 år. Som boende i Göteborgs kommun tycker jag mig känna igen att stora och svulstiga byggplaner sällan håller utlovad byggtid.

Vad fick man för allt arbete och de pengar som bygget kostade... en reservhuvudstad. Fästningen skulle rymma, förutom militär bemanning även regering med viktiga ledningsfunktioner, riksbankens guldreserv men inte minst

kungahuset. Första hyresgästerna var ett kompani ur Göta artilleriregemente som blev detacherade från Varbergs fästning, kompaniet flyttade in år 1831.

Största delen av byggmaterialet bestod av kalksten och sand, inte lätt att föreställa sig vilket slit det måste ha varit att få fram all sten till fästningen och all sand till vallarna.

Kung Karl XIV Johan inspekterade bygget 1832 och samtidigt lades en grundsten vid Götiska valvet. Fästningens namn ändrades vid inspektionen från Vanäs fästning till Karlsborgs fästning.

Vår historiska utflykt avslutades med ett besök i den fantastiskt fina kyrkan men innan dess gick vi en vandring genom den nu museala delen av fästningen där vi fick lära oss mycket om kasematter, vallgravar, bastioner, kurtiner och kaponjärer. Likt tittskåp kunde vi studera dätida miljöer allt från fästningschefens arbetsrum till Bulta Majas krog. Vi förflyttade oss i dunkelt ljus genom fästninggångar där vi fick se och höra ljud som skulle påminna om en autentisk och pågående strid, sårade och ångestfyllda soldater som ville komma hem och mycket annat. Ett bra arrangerat och verklighetstroget spel.

Efter avslutad guidning blev det kaffe för några och glass för andra, i den lilla butik och utställning som finns under kyrkan, innan vi påbörjade hemresan. Vi anländer till Göteborgs garnison ca kl 1930, nästan på minuten enl programmet.

Tack för en trevlig dag

ULF HALLDÉN

fästningen meddelades vi ett strikt förbud mot fotografering utom när guiden meddelade annat.

Efter en historiebereskrivning, när, var, hur och varför fästningen kom till så passerade vi grinden för att se en film som handlade om hur ett anfall mot fästningen så som det skulle ha kunnat gått till när den var i bruk. I verkligheten skedde detta aldrig.

Karlsborgs fästning är byggd på

Slava ukraini – Ukrainas ära

Antag att Ryssland lyckat enligt plan.

Då hade vi den 1 mars haft en ukrainsk marionettregering som lydigt börjat med nedmonteringen av Ukraina som självständigt land. Tuppkammen på den ryska makteliten och alla dess orcher till följeslagare hade varit meterhög. Georgierna, moldaverna,

balterna och finnarna hade känt björnens andedräkt flåsa dem i ansiktet. Att så nu inte är fallet beror på de tappra ukrainska soldaterna. Utifrån dina förutsättningar uppmanas du att stödja deras rättfärdiga kamp. Ett sätt att göra så är att bidra med pengar. Genom att koppla upp dig mot den Ukrainas nationalbank kan du enkelt föra över önskat belopp.

ERIK POUSAR

Onsdagsgruppen

Garnisonssällskapet i Göteborg, består av en bassektion och fyra profileringssektioner.

Medlemskap söker du i bassektionen och anger kamratsektionen.

Kamratsektionen är ursprungligen KA4 kamratförening och vi har lokaler med historisk materiel som förvaras och sköts av "onsdagsgruppen" inne på Garnisonen i Fortbacken.

Vi är några som träffas varje onsdagsförmiddag, därav benämningen, onsdagsgruppen.

Museet som idag kallas traditionsrummet, är indelat liknande de huvudtjänster vi hade inom kustartilleriet. Artilleri, Minor, Radar, Samband, Sjukvård, Tross och inte minst Fordon.

Fartyg o båtar får du kolla på Maritiman. Helikoptrar inne i Aerozeum.

Även om du inte har någon av dessa huvudtjänster har vi behov av duktig personal som kan detta med materielvård och militärhistoria. Vi har ett stort bibliotek som behöver uppdateras med nyinkomna böcker och byggnaderna behövs underhållas. Det finns plats för flera.

Vill du vara en i gänget så söker du medlemskap i Garnisonssällskapet och anger vår kamratsektion. Kan du dessutom vara behjälplig och vill jobba med oss i traditionsrummet, med materielvård är det ännu bättre. Då kontaktar du mig för vidare information.

bertil.karnefelt@ownit.nu
0706-296798

**BERTIL KÄRNEFELT,
KAMRATSEKTIONEN,
TRADITIONSRUMMET**

Garnisonssällskapet är öppet för alla med anknytning till Göteborgs garnison

För att bli medlem i Garnisonssällskapet Göteborg krävs att du gör en ansökan som kan behandlas vid nästkommande ordinarie styrelsemöte. Efter att styrelsemötet genomförts kommer du att få besked om du blivit antagen eller ej. Efter att du blivit antagen kommer

du att få ett introduktionsbrev som innehåller allt du behöver veta avseende sällskapet samt anmodan om att betala in inträdes- och medlemsavgift.

Inträdesavgiften är för närvarande 150 kr, årsavgiftens storlek

finns på www.gsgbg.se, och allt ska sättas in på postgiro 33 32 61-6. Du förbinder dig också att årligen, utan anmodan, innan den 31 mars betala aktuell årsavgift till sällskapet.

Välkommen som medlem!

Ordföranden har ordet

Vi är på väg in i NATO. Detta kommer att stärka såväl Sveriges och Finlands, som hela Europas säkerhet.

Vi kan nu samordna våra stridskrafter, göra gemensamma inköp och kraftsamla resurser där de behövs.

Våren har varit bra med välbesökta arrangemang. Först hade vi en Kina afton med Christer Ljungwall. Christer har ett förflutet som bl. a professor på två prestigeuniversitet i Kina och som teknisk vetenskaplig attaché där.

Vi tog till oss att Kina menar allvar med att återta Taiwan. Det är mer en fråga om tid. De sitter nu på parkett och försöker utvärdera vad Ukraina-kriget ger för erfarenheter.

Säkert är de förvånade över hur Europa och USA slöt sig samman runt demokratin och som stöd för Ukraina.

Vi lärde oss också mycket om hur målmedvetet och långsiktigt man arbetar med Silkesvägen. Det måste därför finnas en svensk Kina strategi, som hindrar att kommuner lättsinnigt släpper till landområden eller att industrier ingår oönskade samarbeten.

Sedan hade vi besök av Chefen för

Armén, Karl Engelbrektsson. Han var förhindrad att närvara fysiskt. Tack vare vår utmärkta IT miljö uppträdde han virtuellt, och på ett sådant sätt att vi uppfattade honom som närvarande. Han lärde oss bl.a. att det tar 5 till 10 år att sätta upp en ny brigad. Han önskar en satsning på långräckviddiga vapen, artilleri, luftvärn, drönare mm.

I maj hade vi stf chefen F 7 Adam Nelsson på besök.

Han lärde oss vikten av luftherravälde. Ryssland har tex inte klarat av att upprätta detta över Ukraina. Han berättade också att en duktig Gripenpilot tar över 10 år att utbilda. Därför bör fler piloter inte ha högst prioritet. Han såg behov av satsning på klargöringsresurser, underhåll, flygpbasjägare mm för att på ett säkert sätt kunna sprida JAS till flera baser. Han önskar mer långräckviddiga vapen.

Han såg också ett behov av mer luftvärn.

Vi har haft en välbesökt torpafton och Jan Andersson har arrangerat en uppskattad resa till Rom.

Under våren har tyvärr vår förre ordförande och mångårige förkämpe Sven Wergård gått bort. Vi saknar dig

Sven och varmt tack!

Vi planerar nu för hösten och den kommer att bli mycket intressant. Hur ska vi bygga upp ett försvar inom ramen för 2 % av BNP? Vilken betydelse har det att vi går in som en viktig kugge i NATO? Vilka förstärkningar är angelägna i Göteborg och Väst? Vilken roll har Borås i detta?

Engagera er gärna i vår förening. Vi är viktigare än någonsin.

SVANTE BERGH
ORDFÖRANDE

Så rätt han hade!

Så rätt han hade, vår då nyblivne ordf 2015, i sin första Ordf har ordet.

Som nybliven ordförande för Älvsborgs Regementes Kamratförening 2015 skrev Svante Bergh i sin första "Ordf har ordet" följande:

Ett av skälen att jag tagit på mig uppgiften som ordförande är att jag finner utvecklingen i Ryssland under Putin oroande.

En person har alltid ett antal roller i livet. Man förhåller sig då på skilda sätt och tar olika beslut i dessa roller. Tänk på att ni t ex, kanske både är söner och pappor, eller döttrar och mammor, Det är stor skillnad i dessa roller. En människa kan vara en snäll far men en obarmhärtig ledare.

Putin har bl.a. rollen som ledare i ett land, som endast respekterar starka män. Metoderna för att visa styrka har Putin lärt sig i KGB. Där är alla medel tillåtna och används flitigt. Bedrägeri, lögn, stöld och även mord är ok inom ramen för det överordnade intresset.

När han nu begått övergrepp på först Georgien och sedan Ukraina,

utan särskilt starka reaktioner från Väst, måste man räkna med att han fortsätter på denna väg. Dessutom är det klassisk taktik att möta inrikes problem med utåtriktade aktioner. Putins popularitet i Ryssland har ökat från ca 20 till 70 procent under de senaste åren. Jag är därför rädd att vi de närmsta åren kommer att se exempel på fler övergrepp. Typiskt för Ryss-

land är också att man inte har bråttom på det vis vi har i verkliga demokratier. O.s.v.

Svante Bergh

Min anmärkning, Fantastiskt, detta som han skrev för sju år sedan stämmer ju precis i nuläget.

LARS REHN

PROGRAM ÅR 2022		
Juli		STÄNGT
Augusti	18/8	Torpafton
	26/8	Regementets dag
September	8/9 – 11/9	Höstresa
	22/9	Stort föredrag med ärtmiddag
Oktober	1/10	Regementsmarschen
	22/10	Höstmiddag
November	3/11	Öppet hus
	17/11	Stort föredrag med ärtmiddag
December	9/12	Lilla jul

Detta program kan av oförutsedda händelser ändras, var noga med att följa inbjudningarna som kommer på utskick före varje händelse.

Hjärtligt välkomna till ett spännande år 2022.

JAN ANDERSSON
VERKSAMHETS-
ANSVARIG

Den indelte soldaten byggde upp mycket av vårt land, även Göteborgs fästningsvallar

Det var inte bara att försvara landet som var soldatens uppgift utan även att bygga upp vårt land. T.ex. beordrades Gustav II Adolf soldater att bygga upp det nyanlagda Göteborgs fästningsvallar.

Karl XI kommenderade själv soldaterna under befästningsarbetena i Kungsör. Sina största insatser gjorde de vid kanalgrävningarna, som började på 1750-talet vid Trollhättesslussar, samt i början av 1800-talet Göta kanal, som den största arbetsinsatsen.

Därutöver kan nämnas Hjälmare, Strömsholm, Södertälje och Vaddö kanaler omkring åren 1815–1830. Långa sträckor av våra landsvägar anlades av våra soldater. Under åren 1813–1818 anlades en trettiosex mil lång väg från Väneren till stranden av Storsjön i Jämtland. År 1836 byggdes väg från Borås till Flässhjälmar.

Vid dessa kommenderingar medförde soldaten hela sin utrustning, inklusive det tunga geväret.

Både marschen och lägerlivet var fullt fältmässigt. Mannarna marscherade under befällets uppsikt, som på en vanlig manöver.

Kommenderingen räckte vanligen i

125 dagar, utom marscher till och från arbetsplatsen.

Till arbetskommenderingar togs endast soldater ut, medan ryttare och båtsmän slapp undan. 1815 till 1865 pågick arbetskommenderingar och de hårdast drabbade regementena var bl.a. Skaraborgs regemente med 8 100 man och Älvsborgs regemente med 6 750 man.

Sammanlagt kommenderades 97 000 soldater under denna tid och gjorde tolv millioner dagsverken vilket är 123,7 dagsverken per man.

Rekryteringen.

Till och med år 1810 låg det roten att anskaffa soldat i krig som i fred, därefter endast i fredstid. Då en soldat stupat eller avgått av annan anledning måste roten rekrytera senast inom tre månader (i krigstid före mars mån utgång)

I vissa delar pressades rotebönderna hårt. De måste till varje pris fylla vakanserna och om inte detta gick hände det att en rotebonde själv måste ikläda sig uniformen och dra ut i fält.

Krav man ställde vid antagandet var ganska hårda. Soldaten måste äga fullgod kroppsväxt och styrka. Inga synliga lyten, vara hurtig och frisk och sund, vara rak, frisk och "rätbenad". Han borde ha hår och åtminstone ämne till skäggväxt.

Foto: Shutterstock

Tidvis lades stor vikt vid att soldaten kunde uppvisa ett kraftigt skägg eller spetsiga uppvridda mustascher, som ansågs utgöra viktiga soldatattribut. Han skulle höja sig över kyrkmenigheten och helst vara en prydnad för socknen. Rotebönderna, som skulle betala stäten, såg hellre att det var klenare ynglingar som sattes in. I slutet av 1700-talet krävdes att han skulle mäta 11 kvarter och två tum (168 cm), hundra år senare sänktes minimimåttet till 165 cm och ytterligare några år senare till 163 cm.

Hos sockenprästen hämtade ynglingen ett intyg, att han ägde god frejd och försvarlig kunskap i kristendom. Rekryteringsmöten hölls till en början månatligen i residensstaden eller på regementsstaden, sedermera var tredje eller fjärde månad och slutligen endast en eller två gånger årligen.

LARS REHN

Ester och Leon

10 mars fick vi lyssna till ett föredrag av journalisten Snezana Bozinovska, som berättade om två av tusentals öden under andra världskriget.

Det var inget roligt föredrag men kanske nyttigt för oss alla att inte glömma Europas historia 1939–45.

Vi fick ta del av hennes bok hon skrivit om Ester och Leon Rytz. Dessa två var bara barn när de tvingades till några av de mest ökända koncentrationslägren under andra världskriget, som Treblinka, Auschwitz och Bergen-Belsen. De miste allt: sina familjer, sitt land, sin ungdom. Mot alla odds, lyckades de överleva avrättningar, slavarbete, sjukdomar, svår svält och till och med dödsmarschen på flera mil från läger till nytt läger i slutskedet.

De kom så småningom till Sverige som flyktingar, med svåra upplevelser i bagaget. De båda kom efter flera flyttningar i vårt land till Borås där de båda träffades. I den framväxande textilindustrin fanns gott om jobb.

De träffades på stan och började prata med varandra och visste inte vad den andre gått genom. När Leon såg Ester blev han blixtförälskad utan att veta att hon bar på samma slags trauma som han själv. Två polska judiska ungdomar förenades i en beslutsamhet, att skapa ett nytt liv tillsammans, att gå vidare och leva. Inte bara överleva.

Paret Rytz är några av de sista rösterna från förintelsen, som ännu kan vittna om vad deras ögon såg. Leon är 95 år och Ester blir 95 i höst. De och journalisten Snezana träffas regelbundet.

LARS REHN

F 7 Sätenäs

– föredrag av överste Adam Nelsson

Torsdagen 28 mars hade vi fördelen att få lyssna på Adam Nelsson som är ställföreträdande chef för Flygflottiljen F7 i Sätenäs.

Chef för flottiljen är Överste Malin Persson som var inbjuden som föredragshållare men i sista stund blev förhindrad att komma och därför kom hennes ställföreträdande Adam, som med bravur informerades om F 7 och vårt flygförsvaret.

Adam började med orden: Flygvapnet finns till för att: Vi försvarar Sverige och landets intressen, vår frihet och rätt att leva som vi själva väljer.

Han orienterade oss om F 7:s organisation och visade på flygbild på Sätenäs Garnison med dess underbart vackra omgivningar vid Vänerens stränder.

Där garnisonen nu finns låg från början Sätenäs Herrgård från 1700-talet och 1940 byggdes garnisonen.

1948 fanns nästan enbart transportflyg men redan 1951 började jetflygningen och 1993 kom Jas Gripen till

flottiljen. Utbildning består numera av Gripencenter, Transportflyg och Värnpliktsutbildning.

Framtid F7

- 2024 ersättare C-130,
- 2025 Gripen E, 2025, ATA 39 ny utbildning,
- 2026 Global Eye. Ökade vpl-kullar mot ca 200 vpl.
- 2024. Ökad organisation 1000+, samt ny basmateriel.

Kriget Ryssland-Ukraina. Jämförande med Sverige.

Sverige har till största delen kust, alltså fienden måste landstiga för att utveckla anfallskraft. Fi får långa försörjningslinjer. Lång anflygning, mycket svårt för hkp. Beroende av sensorer. Bra luftvärns täckning mot fjärrstridsmedel. Vilselledning. Tempo. Kvalificerat skydd och hög dynamisk beredskap. Kvalificerat skydd. Kvalificerat ammunition. Samt ett mycket starkt flygvapen.

Efter ett mycket intressant och bra föredrag fick medlemmarna ställa frågor och många frågor ställdes. Den verkligt kunniga föredragshållaren fick ca 20 frågor av den mycket intresserade publiken, som han med bravur besvarade.

Efter alla frågor tackade ordföranden Svante Bergh föredragshållaren för en mycket lyckad kväll, därefter överlämnade vice ordföranden Jan Andersson en gåva från föreningen.

Publiken vände hemåt med en avsevärd mer kunskap om det starka flygvapen vårt land innehar.

LARS REHN

Kungliga Älvsborgs Regementes Kamratförenings Årsmöte 2022

Torsdagen den 24 mars. höll föreningen sitt årsmöte. Ordförande för mötet var Svante Bergh med Ingrid Ståhl som sekreterare.

Före mötet bjöds de 43 gästerna, som infunnit sig till mötet på krigarmiddag, ärtsoppa med tillbehör, allt som traditionen bjuder.

Mötet genomfördes i sedvanlig ordning, verksamhetsåret var föreningens 82: de år. Årsavgiften fastställdes liksom föregående år till 300 kronor. Valberedningen har varit Christian Svensson och Börje Ståhl, vilka tagit fram dessa namn som klubbades.

Ordförande på ett år, Svante Bergh, vice ordförande Jan Andersson. Ledamöter omval på två år, Bo Rutger Fägnefors, Fredrik Hagman och Ingrid Ståhl. Kvarstår på ett år Ingemar Ström, Leif Nilsson, Saga Brandt och Mattias Larsson. Revisorer Roy Karlsson och Lennart Ottoson. Ersättare Åke Hell och Lars Rehn.

Förslag till styrelsen, som hänskjutits till årsmötet. Ny hederstitel som godkändes för att införas i stadgarna,

Hedersmedlem på livstid innebär livstids medlemskap utan årsavgift. Denna titel tilldelas medlem som under lång tid genomfört förtjänstfullt arbete.

Under året har sju protokollförda styrelsesammanträden genomförts. Föreningens årsmöte avhölls den 12 mars 2021, ordförande Svante Bergh. Antalet medlemmar vid årsskiftet var 492. Föreningens ekonomi är god.

Medaljutdelning.

Kvällens avslutning.

Efter att årsmötet avslutades hade vi nöjet att få lyssna på vår ordförande, Svante Bergh, som höll ett föredrag om det hårt drabbade Ukraina och om dess syfte att kunna ha helt fria val och att vara en demokratisk stat.

Putin och hans likar kan inte glömma storhetstiden med gamla Sovjet och vill åter införliva, kanske till att börja med, Ukraina. I tur står kanske Baltikum och ha tillgång till Gotland ingår kanske i önskelistan.

Tajmingen för invasionen var kanske inte den bästa. Ryssarnas stora tunga stridsvagnar fodrar tjäle i marken för

Ordförande Svante Bergh och sekreterare Ingrid Ståhl.

att lättare ta sig fram. Likaså räknades nog inte med att väst förser Ukraina med bland annat pansarvärnsvapen.

Stora faran för Putin var och är att Ukraina kanske närmar sig NATO. För Putin; Usch hemska tanke.

LARS REHN

En glädjens dag

På lördagen den 8 maj hade det gått 77 år sedan andra världskriget avslutades med Hitlertysklands villkorlösa kapitulering.

Det neutrala Sverige lyckades hålla sig utanför kriget, men många svenskar föll ändå offer för de krigande ländernas ubåtar, flyg och minor under krigsåren.

Under de sex långa kriget miste uppemot 60 miljoner människor livet. Sverige förskonas från de umbäranden som miljoner människor i de krigsdrabbade länderna fick utstå under krigsåren 1939–1945.

Men även om Sverige var "neutralt" i kriget slapp vi inte undan från krigshändelserna.

Särskilt sjömännen i den svenska handelsflottan fick betala ett högt pris för att vidmakthålla exporten och den för landet livsviktiga importen.

Över 2 000 svenska sjömän omkom under krigsåren i arbetet att klara den svenska försörjningen. Främmande ubåtar, minor, krigsflyg och ondsinta

spioner lurade överallt, och inte ens längs svenska kusten kunde man gå helt säker.

Hansa torpederades

En av den värsta inrikes händelsen inträffade när Gotlandsbolagets passagerarångare Hansa en november natt 1944 förläste mellan Nynäshamn och Visby, torpederad av en sovjetisk ubåt. 84 människor omkom.

En rad svåra militära olyckor inträffade också under krigsåren. En av de mest uppmärksammade olyckorna inträffade den 24 oktober 1940 på sjön Armasjärvi i Tornedalen. En färja med 122 militärer ombord kantrade och 46 unga soldater i åldern 18–19 år drunknade.

Färjan var sannolikt grovt överlastad, och händelsen väckte djup förstämning i landet.

Armasjärvi Katastrofen är en av de svåraste olyckorna som drabbat det svenska försvaret i fredstid.

LARS REHN
(KVÄLLSSTUNDEN)

Passagerarfartyget S/S HANSA (1899) med svensk neutralitetsmålning. Foto: DigitaltMuseum, Jackson, Carl Gösta (1899 - 1957)

Göteborgs-Tidningen 1 maj 1943

En gammal GT jag har kvar i min ägo från krigsåren kan man läsa följande.

151,5 milj. kr behövs för på 5 år för Arméns nybyggen.

Bl.a. under dessa 5 år får armén 35,03 milj kr, marinen 2,34 milj.

För dessa pengar nya etablisement mm, tillbyggnad av kaserner, garage.

Till nya furir bostäder 2,0 milj, Inga ridhästar vid motoriserade förband såsom pansartrupperna och luftvärn.

Det är icke heller uteslutet att behovet av ridhästar vid högre staber kan i viss mån begränsas. Ridhus och stall för ridhästar böra därför icke uppföras vid motoriserade förband.

Byggnadskostnaderna för marinen begränsas till sammanlagt 48 milj kr under femårsperioden.

(Man fick mycket för pengarna under krigsåren)

Polska tvisten

(Inget nytt under Solen. Undertecknads anm)

Den rysk-polska tvist, vilken ledde till att Sovjet avbröt de diplomatiska förbindelserna med polska emigrant regeringen, har till sin innebörd avslöjats som en fejd om den kommande gränsdragningen. Rysarna har med skärpa hävdad, att de inte kunnat släppa ifrån sig områden sådana som Västukraina, Vitryssland eller Litauen till Polen. Polackerna å sin sida göra anspråk på dessa områden, vilka ryssarna lade beslag på, när de i samförstånd med tyskarna delade Polen 1939. Sovjet anför som skäl, att nämnda områden bebos av icke-polacker, de polska talesmännen hänvisa till Polen 1939. Sovjet anför som skäl, att nämnda områden bebos av icke polacker, de polska talesmännen hänvisa till Polens 1923 av folk förbundets rådsamling godkända gräns i öster.

LARS REHN

Mysteriet med soldaten som försvann

En soldat rymmer från fängelset i Växjö 1777, men vart tog han vägen?

Det förblev i mer än 200 år en hemlighet, men efter gemensamma ansträngningar av tre släktforskare kunde man till slut lösa gåtan

När släkt och hembygdskorskaren Bert Johansson i Åsarp Västra Götaland, uppmärksammade att det år 1778 kom en soldat från Småland till ett soldattorp i Kinneved i Skaraborgs län, anade han knappast vad som doldes bakom denna ankomst. Trots intensiv forskning fick han aldrig något svar på sina funderingar. När Bert avled år 2001 tog släkt och hembygdskorskaren Rune Gustavsson i Tidaholm över i hopp om att finna en lösning på gåtan. Rune Gustavsson besöker samma år en forskarkollega, Sven-Åke Nykvist från Öjaby strax utanför Växjö, och av en ren tillfällighet tar Rune upp frågan om den förrymde fången från Småland.

Forskade om samma man

Det visar sig då att Rune och Sven-Åke forskar på samma person. Sven-Åke utan att komma fram till vart soldaten tog vägen när han försvann från Småland – och Rune utan att komma underfund med varifrån i Småland som soldaten kom. Plötsligt kom de båda forskarna fram till ett spännande och

intressant händelseförlopp som nu fick sin förklaring.

Soldaten, Pehr Sibbe Carlsson, stod åtalad för mord på skogvaktaren Nils Lindström i Ljuder 1776. Efter flera förhandlingar i Konga häradsrätt dömdes han den 13 maj 1777 som skyldig. Två månader senare lyckades han rymma från fängelset i Växjö och tog sig upp till Kinneved i Skaraborgs län där han blev antagen som soldat den 7 april 1778. Cirka ett halvår senare anslöt även hans hustru och barn. Vid denna tid fick han också sitt soldatnamn, Per Kindberg.

Valdis Nilhov, ättling till den mördade skogvaktaren, flyttade från Ljuder som 18-åring 1958 utan att veta vad som hänt hennes farfars farfar.

Det var en väl bevarad hemlighet inom släkten ända fram tills min farbror berättade om händelsen för min son Fredrik.

Motivet bakom mordet på skogvaktaren hade sin grund i att Gustav III hade utfärdat ett förbud mot all privat hembränning.

Skulle stoppa skogvaktaren

I kampen mot den illegala hembränningen förordnades bruks skogvaktaren på Lessebo bruk att utreda och beivra den omfattande hembränningen i Ljuder och Långasjö socknar i Krono-

bergs län. Det var en lönande affär för de fattiga bönderna på den tiden. Var fjärde invånare i de båda socknarna riskerade att bli dömda, vilket väckte ont blod och man gick samman för att stoppa skogvaktarens framfart i bygd.

Resultatet av de tre släkt- och hembygdskorskare efterforskning har nu blivit samlat i en bok. Det tystnar ... det tystnar, skriven av Kvällsstunden medarbetaren Royny.

LARS REHN

TIDNINGEN KVÄLLSSTUNDEN

På sverigesradio.se finns även ett reportage om händelsen, den heter "Soldaten Sibbe mördade skogvaktaren för brännvinets skull."

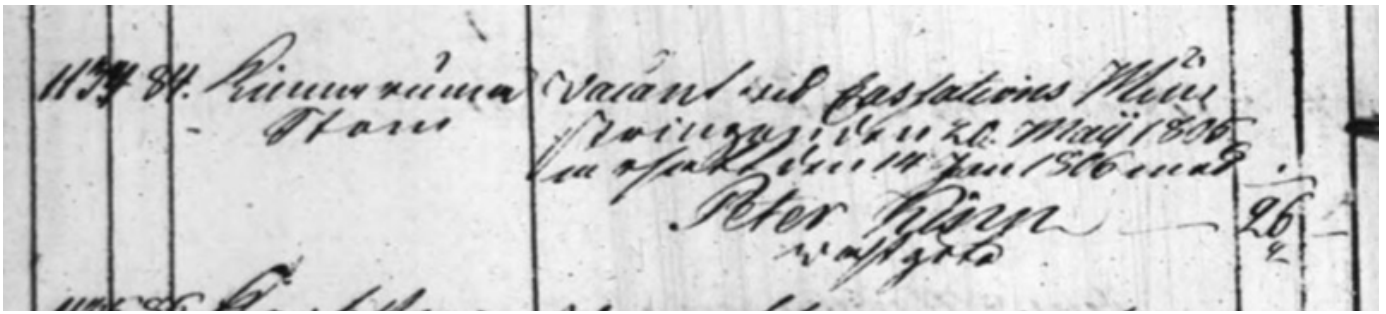

Bild: från www.ra.se. Petter Kind antas som soldat.

Petter Kind tjänar Älvsborgs regemente under fyra krig (del 2 av 3)

Häromdagen ringde min syssling och den tidigare kaptenen vid I 15 och Älvsborgsgruppen Morgan Johansson och frågade om vi inte skulle skriva några rader om vår gemensamma anfader jägarsoldaten 1134 Petter Kind som var indelt soldat i Kinnarumma socken. Här kommer berättelsen uppdelad på några nummer av Älvsborgaren.

MATTIAS ÅBOM

Ättling till Petter Kind, tidigare kapten och Hv. Insatskompanichef
mattias@minarotter.nu

Denna berättelse handlar om Älvsborgs regemente, dess befäl, manskap och jägarsoldat 1134 Petter Kind och hans deltagande i fyra krig under sju dramatiska krigsår i Norden och ute i Europa under åren 1807–1814.

Älvsborgs jägare i full strid

Napoleons trupper ryckte in i Pommern den 28 januari 1807 för att skydda franska arméns vänstra flank under ledning av Mortier. De framryckte över Meyer-Krebs nära Demin. I Demim så förde majoren vid Mörnerska husarerna Diedrik Adolf v. Essen befälet över kavalleri och infanteritrupper. Bland infanteriet fanns Älvsborgs jägare under ledning av löjtnant de Fresé.

När Napoleons trupper rykte fram kunde den svenska truppen inte annan än att dra sig tillbaka. Den svenska truppen under överstelöjtnant Stockenström gjorde obetydligt motstånd vid Meyer-Krebs som intogs kl. 07:00. Stockenströms styrkor drog tillbaka sina förposter till Grimmen och natten där på ända till Elmenhorst och Brandshagen.

Fältmarskalk v. Essen befallde följande dag generallöjtnant Armfelt att utgå med en styrka för att rädda de tillbakaryckande enheterna. Major v. Essen hade tidigt på morgonen blivit anfallen vid Elmenhorst och besatt

skogsbrynet på båda sidor av vägen med jägare och samlade bakom jägarna sina ryttare på 1 1/2 skvadron. Han genomförde ett eldöverfall mot fienden och fienden återkom kl 10:00 och det blev en mycket häftigt beskjutning av jägarna. Major v. Essen drog sig tillbaka och fick förstärkning av kavalleri. Vid bron i Zarrendorf intog jägarna på nytt stridsställning för att ge skydd åt huvudstyrkan som flydde norrut till Wendorf. När mörkret började bryta in fruktade major v. Essen att bli överflyglad och drog sig vidare till den Armfeltiska ställningen vid Vögdehagen. Här samlades nu efter hand större delen av de till Stralsund återvändande trupperna i skydd från artilleri och jägare under löjtnant de Fresé. De kom fram till Stralsund först kl. 19.30.

Tack vare major v. Essen och löjtnant de Fresé kunde tillbakadragandet till Stralsund utan större förluster. På dagordern nämndes synnerligt lovord om majoren v. Essen och löjtnant de Fresé för tapperhet under dessa strider. Regimentet förlorade denna dag i döda, 8 man, alla var jägare.

Överste v. Vegesack skriver i Brigadordern den 30 Januari 1807:

1:o Kommenderande generalen baron Armfelt har anmodat mig för löjtnant de Fresé och samtliga Älvsborgs jägare, kompaniets officerare, underofficerare och manskap, förklara bemälate generals högsta tillfredsställelse och välbehag öfver den intelligens och utmärkta bravur, hvarmed detta jägare kompani i gårdags aktion med fienden sig förhållit, och anser generalen det sig som en ära att detta deras välförhållande i sin underdåniga rapport till konungen ommäla, och vill generalen till samtliga genom bref underrätta dem om den ära Älvsborgs jägare kompani under hans befäl i går förvärvade sig”.

Befäl		Befäl		Befäl		Befäl	
Kaptenen	1	1	-	-	-	-	1
Subaltern Officeren	1	1	-	-	-	-	1
Öfver Officeren	1	1	-	-	-	-	1
Subaltern	1	1	-	-	-	-	1
Kompaniets ledare	1	1	-	-	-	-	1
Totalt		5	5	0	0	0	5

Sårade, döda, skadade vid Lif-kompaniet vid mönstringen den 8 juni 1807 i Stralsund (Bild från www.arkivdigital.se)

Belägringen av Stralsund

Nu hade alltså regementet dragit sig tillbaka till Stralsund. Stralsund blev belägrat av fienden från 30 januari till den 24 augusti 1807. Redan den 30 Oktober 1806 hade Stralsund förklarats i belägringstillstånd. Tre brigader hade till uppgift att försvara var sin flank. Vakten av staden bestod av 350 man infanteri, 1 kompani jägare samt 8 ridande ordonnanser. Dessutom fanns en beredskap av 350 man för varje flank. Fästningen var så skyddat att en stormning skulle vara mycket svår att genomföra utan att belägra staden först.

Den 7 februari 1807 blir ena flanken anfallen. Regimentets jägare deltog utan att lida någon förlust. Den 12 februari blir det allvarigare för Älvsborgs jägare då överste v. Vegesack gav order att brigadens jägare skulle anfalla och driva iväg fienden. Planen var att Skaraborgs regementes jägare skulle framrycka mot fiendens stridsställning med understöd av en avdelning Älvsborgare under fanjunkare G. Ericsson. Dessa skulle rikta sitt anfall mot fiendens högra flank men fransmännen gjorde tappert motstånd. Löjtnant de Fresé och fänrik v. Braun fick nu order att med resterande Älvsborgs

Forts nästa sida

Petter Kind... forts från föregående sida

jägare fördriva fienden. Anfallet utförde de med fälld bajonett på svenskt vis och med mycket stort mod.

Svenskarnas förlust den 12 februari var 2 man döda samt 1 officer och 37 man sårade. Bland dem som med lovord omnämndes var fänriken von Braun och fanjunkaren Ericsson, vilka båda sårades. Om dem säges i rapporten till konungen: att de hade *”visat all möjlig bravour, den förre redan distinguerad sedan affären den 21 och 29 Januari, den senare ehuru blesserad, tyckte det vara nog lindrigt, för att ej behöfva lämna Piquetten”*.

Det var tydligt att trots fiendens framgångar i Pommern hade regementets jägarsoldater under löjtnant de Fresé och major v. Essen genomfört en heroisk insats att försvara tillbakadragandet. När de väl kom fram till Stralsund så genomförde Älvsborgs jägare anfall mot fienden trots att fänrik von Braun och fanjunkare Ericsson skadades fortsatte de anfall.

Anfallet mot redutt vid Kettenhagen 14 mars 1807

Den 14 mars 1807 var det dags igen efter en månad utan strid att genomföra anfall mot fiendens anlagda redutt vid Kettenhagen. Överste v. Cardell fick order av fältmarskalken v. Essen att den 14 mars kl. 15:00 framrycka mot Jungfernhoff och Kettenhagen. Svenska soldater kom att hamna i tuffa strider och Älvsborgsbataljonen lider de största förlusterna. Två kompanier var tvungna att slås samman till ett pga. alla döda, skadade och krigsfångar. Överste v. Cardell gick till anfall med:

- Elfsborgs bataljon,
- Södermanlands jägare,
- de tyska regementenas beredskap och dess jägare, Greifswalds landtvärnsbataljon,
- 3 sqvadroner Mörnerska husarer, 3 kanoner af ridande artilleriet och några pionjäriavdelningar.

Totalt 1300 man.

Att artilleribefälhavaren överste v. Cardell fick befälet över dessa trupper berodde på att brigadcheferna Tawast och v. Vegesack var sjuka.

Klockan 14:00 den 14 mars 1807

Kl. 14:00 samlades bataljonen vid överstelöjtnant Bökman's kvarter. Soldaterna var lätt utrustade, ränsel och flaskor hade man inte med sig för att snabbt kunna framrycka och varje soldat hade 30 skott med sig. Bataljonen ryckte fram i följande ordning: *”Elfsborgsbataljonen, jägarekårerna, 2 sqvadroner, 2 kanoner och pioniererna gingo på vägen mot Jungfernhoff, medan de återstående trupperna under öfverstelöjtnant Cederströms befäl detasche-*

rades åt vester mot Vogelsang för att skydda vänstra flanken”.

Soldaterna kunde framrycka till Gross-Kettenhagen utan att möta motstånd. När de kom fram till redutten så ser man att den var starkt besatt efter att v. Cardell rekognoscerat området. Den enda ingången man kunde upptäcka var en stor ”embrasure” försedd med pallisader. Älvsborgsbataljon fick order ta sig till höjden öster om redutten och därefter storma den. Samtidigt fick Södermanlands jägare order att anfälla redutten bakifrån för att hindra fienden att fly från redutten. Kanoner skickades med de anfallande styrkorna för att före anfallet beskjuta redutten. På trummornas signal skulle truppen anfälla.

Älvsborgarnas framryckning

”Elfsborgarne framryckte lugnt och säkert i den angifna riktningen. Först när de hunno grafvens ytterkant, reste sig de försvarande öfver vallkrönet och afgåfvo på detta nära håll en mördande salva längs hela bröstvärnet.”

Älvsborgsbataljonens led glesnade fort för alla sårade och döda. De kastade sig ner i skyttegraven för att ta skydd. Men fienden rusade upp på bröstvärnet och skjuter salva på salva ner i skyttegraven. Det var en enorm utmaning att ta sig upp för den cirka 3,5 meter höga kanten som var mycket hal pga. allt regn. För att komma upp ur skyttegraven fick soldaterna sticka sina bajonetter i skyttegravens väggar för att få fäste. Anfallet mot redutten misslyckades och man fick hjälp av kavalleri och kanoner att dra sig tillbaka under beskyjtning av fienden. Det sägs att soldaterna hade fullt upp med att få upp den korpulenta bataljonschefen ur skyttegraven.

Striden beskrivs: *”intet af deras skott felade sitt offer i de tätt packade hopparen nedanför. Öfverstelöjtnanten vid Elfsborgs regemente Bökman dödades, kapten Unge likaledes, kapten von Schwartzenhoff sårades”*.

Stupade och sårade officerare vid Älvsborgsbataljonen

Överstelöjtnant Bökman och kapten Unge dödades. Kapten von Schwartzenhoff – sårades svårt och löjtnanterna Gyllensvärd och Cederschöld samt adjutanten Granbom blev lätt sårade.

Totalt stupade och sårade underofficerare och manskap under striden: 57 döda och 118 man sårade eller fångar.

Stupade och sårade underofficerare och manskap i Älvsborgsbataljonen

52 man döda, 1 underofficer och 44 soldater blev krigsfånga.

2 underofficerare, fältväbel Fr. Lénberg och sergeant H. Åhlberg och 31 man var sårade men kunde följa med bataljonen vid återtaget. 1a kompaniet (Lif och Södra Kinds kompanier) led de största förlusterna under striden.

Förändringar bland cheferna och av bataljonen

Bataljonen återfördes till Stralsund av stabskapten E. Edenhjelm som fick bataljonsbefälet. Flera förändringar behövde genomföras: Kaptenen Lindblad blev chef för över andra majorens kompani. Löjtnant Gyllensvärd blev chef för Lif-kompaniet och fänrik Ehrencrona över Överstelöjtnantens kompani.

Huvuddelen av förlusterna för underofficerare och manskap var Älvsborgsbataljonens som blev rejält decimerad och två kompanier var tvungna att slås ihop. I rapporten om striden gavs lovord åt Älvsborgarna. Samtliga överlevande officerare berömdes för visat ”mannamod”. Bland officerarna i fästningen så väckte denna misslyckade stormning mycket missnöje och man var påtagligt upprörd över taktiken som överstelöjtnanten använt och att han inte använde sig av den under rättelse som fanns och som kunde lett till att redutten kunde intas.

Värt att nämna är att kungen starkt ogillade att v. Cardell som artilleribefälhavare fick uppdraget att leda striden. ”Skomakare, blif vid din läst” skrev kungen till Armfelt den 20/3.

Älvsborgare som utmärkte sig i striden

60 av Älvsborgsbataljonens underofficerare och manskap utmärkte sig i synnerhet mot fienden denna dag. Exempel på några av dessa 60 tappra Älvsborgare. Fältväbel Jöran Lénberg - Visat mod, köld och rådighet. Fältväbel Norén - Visat mod, köld och rådighet. Fältvävel Fried Lénberg - Kross sår i huvudet, utmärkte sig genom tapperhet. Furir v. Segeboden - Kulan gick genom hatten, utmärkte sig genom tapperhet. 8 v. Korp. Skoglund - Hållt jämn eld mot fienden. 35 Blommendahl - Skjuten genom båda sidorna. 937 Stolt - Skadad fyra gånger. 403 Svärm - Förlorade högra armen. 526 v. Korp. Häger - Kross skador, fyra skott genom hatten. De svenska trupperna hade fullt upp med Napoleons styrkor. Älvsborgsbataljonen och jägarna fick många tillfällen att visa sin duglighet och sitt mod. När Napoleon kom med ytterligare 40 000 soldater så lämnade Sverige Stralsund och Pommern.

Forts. i nästa nummer.

”95-5” = reservofficer

Temat 95-5 symboliserar verkligheten för en reservofficer. Vad som faktiskt händer där de 95% är i form av tjänstgöring men ”utanför” Försvarmakten. De 5% symboliserar den militära utbildningen och eventuell tjänstgöring organiserad och betald av FM. Det är kanske dessutom den obetalda tjänstgöringen som är minst lika viktig för försvar och säkerhet. Andra ”95-5:an” i denna intervjuserie är nu Magnus Strand, VD på Schenker och reservare intervjuad av Pierre Dicksson.

Känner du igen dig som 95-5:a?

– Ja. Minst sagt.

Hur menar du?

– Jag har ett omfattande engagemang numera i Hemvärnet. Och det kompletterar nog det ordinarie militära försvaret då det inte hängt med under senare år, och jag har heller inte tjänstgjort i några ordinarie förband heller för den delen. Jag tror samtidigt att reservofficerarna utgör en större bas av ledarskapet i Hemvärnet än vad många tror.

Engagemang utanför betald arbetstid

Så det är bortkastad tid eftersom din utbildning inte ledde till tjänstgöring i den vanliga krigsorganisationen?

– Tvärtom, jag hoppas och tror att jag med mitt engagemang framhållit och stimulerat reservofficerprofessionen, Hemvärn och supportat säkerhets- och försvarsrelaterade frågor på ett bra sätt i det stora hela för landet

Vad har du fått för möjligheter till att ”stimulera” menar du?

– Allt ifrån förhållandet till försvarspolitik till att ha stöttat andra reservofficerare i deras tjänsteutövning. Jag har dessutom fått förmånen att vara med och bygga upp en helt ny förbands-typp de senaste åren.

Har du anställt några RO?

– Som RO känner jag ju vilken nytta som utbildningen, kamratskapet och tjänstgöring gett mig. Så gott som alla reservare jag stött på har varit bra, ambitiösa och driftiga personer, så det är klart att folk med denna bakgrund automatiskt haft vissa pluspoäng i rekryteringssituationer. Jag är en varm anhängare av att Näringslivet stöttar sina Reservofficerare ekonomiskt när de tjänstgör i försvaret.

Vad tycker din dotter om försvaret?

– För henne är Sverige ett fantastiskt land värt att försvara.

Hemvärnet har underhållit Sveriges förmåga

Vad är dina tankar nu när Försvarmakten skall växa?

– Stimulera Reservofficerskarriären! Jag önskade att tjänstgöring i Hemvärnet skulle ha ett högre meritvärde i övriga Försvarmakten. Det är ett väldigt bra sätt att hålla en reservofficerskader ”varm” och att det kan ske en karriärväxling mellan HV de olika försvargrenarerna. Speciellt nu när tillväxten skall ske med tempo så är reservofficerarna en tillgång.

Jag kan bara konstatera att jag genom reservofficersutbildningen både fick känna att jag gjorde nytta för landet, gjorde något obligatoriskt till något bra och fick träffa personer som kom att få de mest spännande fortsatta karriärerna. Ledarskapsträningen vi fick, danade mig på ett oerhört positivt sätt!

”UNDERLÅTENHET ATT HANDLA LIGGER EN CHEF MER TILL LAST ÄN VALET AV METOD”

Så här i backspegeln, vad har du med dig från RO-utbildningen?

– Praktiska ledarskapsfärdigheter, kompisar för livet, att bita ihop när det var fuktigt, kallt och djävligt i skogen. Om det är något som drivit mig i min civila karriär är det devisen ”Underlåtenhet att handla ligger en chef mer till last än valet av metod”. Det gäller oavsett om de handlar om att välja tåg eller flyg till Stockholm, eller om det handlar om att komma till skott med genomförandet av ett 400 miljoners logistikprojekt.

ROSIG får säker att hända samtidigt som man har roligt

Känner du till Reservofficerssällskapet i Göteborg?

– Jo jag sitter med i styrelsen;) Starkt, trevligt, seriöst och ett gäng som fattat detta med att få saker gjorda

Magnus Strand, VD på Schenker och reservare

samtidigt som man har roligt. Idag är attraktion och action ofta mycket viktigare än man tror.

Magnus Strand jobbar idag som Verkställande Direktör på Schenker AB med ansvar för både den svenska och danska verksamheten, en butik som omsätter styvt 15 miljarder. Han har tillbringat 33 år i flera olika roller i samma koncern (tidigare Bilspedition) dit han kom från en forskarutbildning på Chalmers. Magnus har en dotter som gått i hans fotspår via supply chain även hon på Chalmers. Militärt RO/Kn i Armén som började sin bana på Älvsborgsregemente (fd I15). Magnus är aktiv inom ett antal föreningar och organisationer kopplat till Försvarmakten bla Rikshemvärnsrådet.

Pierre Dicksson är ordförande i Reservofficerssällskapet i Göteborg och jobbar annars med affärsutveckling inom området för juridik och kontraktsbeteenden hos bl.a. SKYE Contracts.

Reservofficerssällskapet i Göteborg – ROSIG

ROSIG har 20 aktiviteter om året. Se gärna programpunkterna på www.rosig.se. Vi tackar alla våra medlemmar och nära samarbete med Försvarsutbildarna och Föreningen för Göteborgs Försvar. Det går också att emaila till info@rosig.se

B POSTTIDNING
Returadress:
Garnionsenheten,
Göteborgs garnison,
Box 5155, 426 05 V Frölunda

FÖRENINGEN FÖR GÖTEBORGS FÖRSVAR

Föreningen har sedan dess bildande 1912 haft som ändamål "att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar inom Göteborg och Västsverige".

Föreningen anordnar försvars- och säkerhetspolitiska informationsmöten, seminarier och debatter där kvalificerade deltagare från politik, myndigheter och akademi bidrar. Som medlem får man den fristående försvarstidningen "Vårt Försvar".

För att bli medlem betalas medlemsavgiften på 200 kronor för ständigt medlemskap till föreningens bankgiro 5703-5263. Skicka samtidigt ett mejl till sekreterare@goteborgsforsvar.se med ditt namn, adress och telefonnummer.

FÖRENINGEN HAR EN EGEN HEMSIDA:

www.goteborgsforsvar.se Surfa in och ta del av vårt program med föreläsningar och annan information!

VÅRT FÖRSVAR

Oberoende tidskrift sedan 1890

Nr 2, Juni 2022

Tidningen utkommer fyra gånger per år och innehåller många artiklar av stort värde för den som vill följa med i försvarsdebatten.

Återanvänd gärna tidningen genom att låta den hitta nya läsare.
Arbetsplatsens fikarum, släkting, pizzabutiken, frisören, idrottsklubben osv.